

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov -

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States -
Issued every day except
- Sundays and Holidays -

TELEFON FISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON FISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 215. — ŠTEV. 215. NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 13, 1913. SOBOTA, 13. SEPTEMBRA, 1913. VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Konvencija Jugoslovanske Katoliške Jednote.

DVANAJSTA SEJA
dne 8. septembra 1913.

Predsednik John Germ otvori dvanaesto sejo, 9. gl. zborovanja točno ob pol osmi uri zjutraj. Odsotnih je bilo 16 delegatov, kateri so se kasneje oprostili z različnimi vzroki. Nadleževanja z pravili.

Pomožni odbor.
V kraju, kjer ima Jednota svoj sedež, se mora voliti še pomožni odbor, katerega izvolijo društva v kraju Jednotnega sedeža. Pomožni odbor šteje 3 člane.

2. Člane tega odbora se zamore vsak čas spremeniti, če so nezmogljivi ali nespodobni, ali ako delajo proti koristim Jednote. Namesto odstavljene pomožnega odbornika, naj si izvoli društvo novega.

Pomožni odborniki prejemaajo za vsako sejo \$1.00, ako se je udeležili.

3. Pomožni odbor deluje z sporazumom upravnega odbora, udeležiti se mora rednih in izvanrednih sej upravnega odbora.

Upravni odtsek z pomožnim odborom zamore imeti redno sejo vsak mesec, izvanredne seje pa v najnujnih potrebah. Dolžnosti tega odbora so: pregledati nakaznice bolniških podpor, poškodnih in smrtnin. Paziti morajo, da se ne izplača nobena prestara nakaznica kot določajo pravila.

Člen 29.

Uradno glasilo.
Točki 339. se doda: Unijski list, kateri ne ruje proti delavskim interesom.

Točka 400. ostane nespremenjena.

Točki 401. se doda: izvenjski oglasov tikaajo se piknika ali veselice.

Točka 402. se spremeni in se glasi takole: vsi tajniki krajevnih društev J. S. K. J. prejemaajo glasilo Jednote brezplačno, to je na račun Jednote. Društvenim tajnikom in odbornikom se pa priporoča, da delujejo na razširjanje glasila in ga dobe 33 odstotkov ceneje.

Točka 403. ostane nespremenjena.

Uprava Jednotinega premoženja.

Blagajnik J. S. K. J. mora nalagati denar na zanesljive banke, na tekoči račun, tako da bo vsak teden posebej naložil vse svote, ki jih dobi od tajnika. Banka mora izdajati duplikatno potrdilo ter poslati enega blagajniku in enega predsedniku nadzornega odbora.

Denar se sme nalagati le na ime Jednote, J. S. K. J. ali South Slavonic Catholic Union. Denarne nakaznice morajo imeti podpisane predsednika, tajnika in blagajnika Jednote predno se zamorejo izplačati.

Jednotno premoženje naj se nalaga v razne zanesljive banke in ne več kakor \$25.000 na eno banko; sme se tudi kupiti mestne ali državne bonde, toda le iz rezervnega sklada, in ne več kakor za \$30.000 in ne več kakor za \$10.000 ene vrste. Denar ki je naložen na čekovni promet ne sme presegati svote \$13.000.

Prednost za nalaganje Jednotinega denarja imajo banke, v katerih so člani J. S. K. J. uradniki ali so zainteresirani, na kak drugi način.

Bez vednosti nadzornega odbora se ne sme denar premikati iz ene banke v drugo. Upravni in nadzorni odbor mora gledati na to, da je Jednotno premoženje naloženo v varnih bankah in kolikor mogoče na visoke obresti. Banke, na katerih je naložen Jednotin denar, morajo dati posebno poročilo ali Surety bond.

Predsednik odloči 15 minut odmor.

Po odmoru.

Poročstva uradnikov J. S. K. J.
Predsednik ima položiti poročstva \$5000.

Razkosano truplo so identificirali.

Umorjena je 23-letna Italijanka. Morilec je baže nek mlad zdravnik, ki je pobegnil.

50 DETEKTIVOV.

Žrtev je spoznal brat po znamenju, ki ga ima na rami. Izginila je 7. avgusta.

Včeraj se je dognalo, da je bila ženska, katere truplo so našli pred dobrim tednom razkosano v reki Hudson, 23letna samska Antonietta Day s 206 Union St., Brooklyn. Kot take jo je spoznal brat Francis Day pa znamenju, ki ga ima na levi rami.

Inspektor Faurot se je danes zjutraj izrazil, da se bo zagotovo umor razjasnil v teku 24 ur. Z Francsom Day-om je govoril kakih sedem ur neprenehoma, nakar je poslal na vse strani preko petdeset detektivov ki imajo nalogo priti morilecu na sled.

Kot se čuje, je dal Day inspektorju fotografijo nekega mladega italijanskega zdravnika, ki je dober kirurg in je specialist za ženske bolezni.

Antonietta Day je bila izvanredna, krasotica. Njena mati jo je poslala 5. avgusta v Tarrytown, da bi si tam poiskala službo. Dva dni je bila tam, 7. avgusta je pa izginila.

Njen pokojni oče je bil Anglez, njena mati je Italijanka. Osumljen zdravnik je pred nekaj tedni pobegnil. Svojo pisarno je imel na Sakett St., Brooklyn, je oženjen in je oče dveh otrok. Svojo prakso je izvrševal izključno le pri Italijanih.

Sodeč po izpovedbah njegovih sosedov, je dobil več grozljivih pismen Črne roke, vsled česar je bil prisiljen odpotovati. Nekateri pravijo, da je že v Italiji, drugi pa zopet, da je šel v Californijo. Policija je prepričana, da se nahaja še v New Yorku.

Dokaz o zdravnikovi krivdi je tudi sledeče dejstvo:

Del najdenega trupla je bil zavrit v kos papirja, prepjega s katranom. Day je dognal, da prodaja tak papir lekarnar Hurwitz. Včeraj mu je pokazal fotografijo, na kateri je kakih šestdeset mladih dijakov. Lekarnar je spoznal enega izmed njih kot kupeca omenjenega papirja. Slika ima sedaj inspektor Faurot.

Po odmoru.

Z Ellis Islanda.

Pri preiskavi glede živl se je izkazalo, da je bila hrana še preslabša "za prasce".

Joseph Pfeifer, bivši manager Avstrijskega doma za naseljence v New Yorku, je bil včeraj zaslišan v preiskavi glede razmer na Ellis Islandu. Bil je več kot dve leti vodja zavoda ter je med tem časom obiskal Ellis Island dvakrat ali trikrat na teden.

Vsi priseljenici, Avstrijci in Italijani ter drugi, ki so obiskali zavod, so se pritožili o neznosnih razmerah na otoku, ki se ne tičejo edine hrane. Meso je bilo slabo in razvnetega slabo pripravljeno, tako da sploh ni bilo zažitno.

Priča je izpovedal, da je tudi sam večkrat jedel na Ellis Islandu ter da je bil prišel do istih rezultatov kot priseljenici. Meso je bilo slabe kakovosti in slabo pripravljeno. Edino, kar je Pfeiferju ugajalo, je bila kava. Pritožil se je pri poslujočem komisarju Uihu glede teh razmer, a ta mu je rekel, naj se raje briga za svoje lastne zadeve.

Pričo so nato vprašali, kako se ravna s priseljenici. Izognil se je odgovora, a izjavil, da so mu izseljenci rekli, da bi take hrane ne dajali niti svojem prascem.

Položaj v Mehiki. Beg Amerikancev.

Kongres je dovolil nadaljnjih \$100,000 za Amerikance, ki hočejo oditi iz Mehike.

TAKOJSNJA DOVOLITEV.

Prošnji departamenta se je takoj ugodilo z dodelitvijo, da je še \$100,000 na razpolago.

Washington, D. C., 12. sept. — Vsled nujne prošnje državnega departamenta je sprejela zbornica danes zvečer skupno resolucijo, vsled katere se dovoljuje za podporo potrebnih Amerikancev v Mehiki in za njihov prevoz v Združene države svote \$100,000.

Resolucijo je vložil vodja večine Underwood, ki je tudi prečital pismo državnega tajnika Bryana, v kojem se prosi za nujno rešitev predloge. Tajnik piše, da porabi vlada vsaki dan \$2000 v gorinavedene svote ter da ji je ostalo le še \$12,000.

V pismu državnega tajnika se glasi med drugim: "Dolžnost vlade je, omogočiti pod sedanjimi razmerami Amerikancem, da kakor mogoče hitro in varno zapuste Mehiko. Razvnetega pa zahtevajo politični ozirji, da se ne preneha naenkrat s tam pričetim delom."

El Paso, Tex., 12. sept. — Danes je odšel iz mesta Chihuahue poseben vlak z ameriškinimi in drugimi inozemskimi begunci. Vlak nima vojaškega spremstva. Vojaštvo je izostalo na izrečno zahtevo Amerikancev, ki se nahajajo na vlakcu.

Na zahtevo ameriškega državnega departamenta je bil aretirani mehiški častnik, kapitan Santa Ana Caraveo, in sicer pod obtožbo, da je dne 15. avgusta umoril v Madero ameriškega državljan Edwarda Hayes. Obtožnica trdi, da so Caraveo, njegova žena in osem vojakov jahali po ulicah ter iskali Amerikance. Našli so Hayesa in nekega črnca, ki je bil tudi ameriški državljan, ter ju umorili.

San Antonio, Tex., 12. sept. — Na povelje generala Bliss so pričeli na meji med Eagle Pass in Laredo stacionirane čete zasledovati mehiške tihotapee orožja, kateri so včeraj streljali na uradnike Dimmit County. Čete delujejo složno z oboženiimi meščani, ki se istotako udeležujejo zasledovanja. Več kot sto meščanov se nahaja pod orožjem in vsaki trenutek se pričakuje spopada.

Mehiški tihotapei stojé baže pod poveljstvom nekega Američana. Prebivalci na meji so radi umora šerifa Ortiza tako razburjeni, da hočejo tihotapee linčati, ako jim padejo v roke.

Mrs. Pankhurst ne sme v deželo.

Washington, D. C., 12. sept. — Mrs. Emmeline Pankhurst, ki je včeraj odpotovala iz Francije, bodo pridržali na Ellis Islandu ter jo povedli pred posebno inkvizicijsko oblast. Dokler dospe sem, bo imela naselniška oblast v rokah policijske podatke glede njene osebe.

Delavski departament je dobil od mnogih tukajšnjih sufragetk vprašanja, kako se bo ravnovalo s Mrs. Pankhurst. Odgovoril je, da se bo ravnovalo z njo prav tako kot z vsakim drugim priseljencom. Glasom naselniške postave se lahko zabrani izkrcanje ljudem, ki so bili v inozemstvu obsojeni radi kakakega hudodelstva. Tukajšnje sufragetke izjavljajo, da bodo prinesle zadevo pred predsednika Wilsona, ako se bo delalo Mrs. Pankhurst težko.

Stavkokaz Farley umrl.

Plattsburg, N. Y., 12. sept. — V Fouquet House je umrl na jetiki znani stavkokaz in športnik James Farley. Bolehal je že dve leti. Dosegel je starost 40 let.

Kolera na Orskem. 200 slučajev dosedaj.

V Budimpešti se začeli postavljati izolirne barake. Knezoškof Bogdancvič utoni.

IZMENJAVA MEST.

Graški profesor Schumepeter prišel na Columbia univerzo. Avstrija se udeleži razstave.

Budimpešta, Ogrsko, 12. sept. Med vsem ogrskim prebivalstvom je zavladalo silno razburjenje, ko se je uradno doznalo, da je izbruhnila na Orskem kolera.

Dosedaj je bilo oblastim prijavljenih kakih dvesto slučajev. To število bo seveda znatno naraslo, čeprav so bile izdane vsakovrstne varnostne naredbe.

V Budimpešti postavljajo z urzično naglico izolirne barake, kamor bodo spravili vse bolnike. Prebivalstvo je dobilo povelje na znaniti takoj vsak nov slučaj in držati svoja stanovanja v največji staznosti.

V tirolski zdravilišče Gastein je prišel pred kratkim knezoškof Bogdanovič iz Kaloviza, Ogrsko. Odtam je neznankom izginil. Iskali so ga že povsod, toda dosedaj ga še niso našli.

Sodnijski komisar je dognal, da je skorajgotovo padel v Aho, kjer je utonil.

Dunaj, Avstrija, 12. sept. — Profesor nacionalne ekonomije (narodnega gospodarstva), Joseph Schumpeter, bo odšel iz Grada na Columbia univerzo; na njegovo mesto pride profesor George Stuart Fullerton.

Dunaj, Avstrija, 12. sept. — Avstrijski veleindustrialci delajo z vso silo na to, da bi se tudi vlada udeležila svetovne razstave v San Franciscu, ki se odpre leta 1915. Njihovo prizadevanje bo skorajgotovo uspešno.

Čudež.

Od rojstva sleh berač je zopet spregledal. Tatvina na javni ulici. Divja gonja.

Se se kažejo znamenja, še se delajo čudeži v tej pokvarjeni dobi. Naslednji prizor se je dogdil včeraj na oglu 63. ceste in tretje Ave., v New Yorku.

Na omenjenem prostoru je sedel vsak večer pohotavljajo kreten človek. Na nosu je imel zeleno očalo, v rokah šop svinčnikov in pločevinasto posodico, na prsih pa tablico z napisom: — Popolnoma sem slep.

Ljudje so hodili mimo in mu metali v posodico drobiž, včasih je pa tudi kaj debelega padlo. Okoli osme ure zvečer je prišla mimo njega usmiljena dama in mu vrгла v lonček "kvoder". Kmaloter za njo se je približal beračen razcepan potepuh, mu izmaknil "kvoder" iz posodice in pobegnil. Takrat se je pa dogodil čudež. Slepce je vrgl očalo in svinčnike na tla, drobž spravil v žep in jo ubral, kolikor so ga nesle nogo, za lopovom. Oči so se mu grozno svetile, tablica — Popolnoma sem slep — mu je ponosno maha pod vratom. Ko je tat videl, da je slepec čudežno spregledal, je spustil "kvoder" od sebe, katerega je slep lastnik pobral, ga natančno pregledal in se vrnil nazaj na svoj prostor. Policija mu skorajgotovo ne bo več dovolila, da bi s "slepoto" vznemljal milosrčnost mimoidočin.

Razstavni objekti prosti carine.

Washington, D. C., 12. sept. — Senat je sprejel včeraj v neizpremenjeni obliki predlogo, ki določa, da so objekti, uvedeni v deželo za panamsko svetovno razstavo v San Franciscu, prosti vsakih carinskih pristojbin.

Zaključek IX. konvencije J. S. K. Jednote.

Deveto zborovanje J. S. K. J. v Pittsburghu, Pa. se je zaključilo dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne.

V odbor so bili izvoljeni sledeči uradniki:

John A. Germ, Braddock, Pa., predsednik.

Mike Klobučar, Calumet, Mich., 1. podpredsednik.

Alois Bačant, Barbeton, O., 11. podpredsednik.

Geo. L. Brozich, Ely, Minn., glavni tajnik.

John Govže, Ely, Minn., blagajnik.

Louis Kastelic, Salida, Colo., blagajnik neizplačanih smrtnin.

Dr. Martin Ivec, Joliet, Ill., vrhovni zdravnik.

Nadzorni odbor:

Mike Zunič, Calumet, Mich., John Keržnik, Burdine, Pa.

Potratni odbor:

Jos. Pišler, Rock Springs, Wyo.; Franz Justin, Lorain, O.; Greg. Porenta, Black Diamond, Wash.

Glasilo Jednote: "Glas Naroda."

Prihodnja konvencija se vrši čez tri leta in sicer so bila predlagana za to zborovanje sledeča mesta: Chisholm, Minn., Joliet, Ill. in Lorain, Ohio.

Drugi glavni sklepi in premenbe pravil so razvidni v zapisniku. Iskrene čestitke novemu odboru, Jednoti pa: Vivat, florat crescat!

Kitajska se ukloni.

Pripravljen je ugoditi vsem japanskim zahtevam. Nov spopad. Aretirani morilci.

Pekin, Kitajsko, 12. sept. — Današnja izjava predsednika Yuan Chi Kaia jasno dokazuje, da je pripravljena Kitajska izpolniti vse pogoje stavljen od japonske vlade. Med drugim zahteva zadoščenje za umor treh Japoncev v Nankingu in za trpinčenje japonskega častnika v Hankovu. Nadalje mora Kitajska strogo kaznovati one vojake, ki so potepali v Pekinu japonsko zastavo.

Pri Changti so se včeraj spopadli Japonci, ki stražijo železnice, s kitajskimi vojaki; trije Kitajci so mrtvi, en Japonce je ranjen.

Tokio, Japan, 12. sept. — Kitajska še ni odgovorila na japonsko noto: Časopisje poziva vlado, da naj zavzame odločneje stališče napram Kitajski, posebno glede umora Mortiera Abeja, ki je bil ravnatelj političnega oddelka zunanjega ministrstva.

Osebe, ki so ga umorile so aretirali, en morilec je pa šel prostovoljno v smrt.

Osem potnikov ranjenih.

Vallejo, Cal., 12. sept. — Trimilje od mesta, kjer je bilo ubitih pred kratkim trinajst oseb, je bilo danes zopet ranjenih osem potnikov San Francisco, Napa & Calisto železnice, in sicer vsled tega, ker je skočil vlak iz tira. Uradniki železnice priznavajo, da se dogodila nesreča vsled kriminelnih malomarnosti.

Denarje v staro domovino.

pošiljamo:

K. \$ 1.10 180... 26.6
10... 2.15 140... 28.6
15... 3.15 150... 30.7
20... 4.20 160... 32.7
25... 5.20 170... 34.8
30... 6.25 180... 36.8
35... 7.25 190... 38.9
40... 8.30 200... 40.9
45... 9.30 250... 51.1
50... 10.30 300... 61.3
55... 11.35 350... 71.6
60... 12.35 400... 81.8
65... 13.40 450... 92.0
70... 14.40 500... 102.2
75... 15.45 600... 122.7
80... 16.45 700... 143.1
85... 17.45 800... 163.6
90... 18.45 900... 184.0
95... 19.45 1000... 204.4
100... 20.45 2000... 407.9
110... 22.55 5000... 1017.0

Poštarina je všteta pri teh sv. tah. Doma se nakazuje svote po polnoma izplačajo brez vinarij odbitka.

Naše denarne pošiljave razp. ilija na zadnje pošte e. k. pošta hranilnični urad na Dunaju v na. krajšem času.

Denarje nam pošliti je najpr. ličneje do \$50.00 v gotovini v pr. poročenem ali registriranem pi. mu, večje zneske pa po Post. Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Avenue, N. W.
Cleveland, O.

Tenorist Burian bo moral v ječo.

Berlin, Nemčija, 12. sept. — Danes je bil zavržen priziv češkega opernega peva Buriana, ki je bil radi kršenja pogodbe s krajevo opero v Draždanih obsojen na mesec dni zapore. Burian se bo torej vendar moral odtegniti za mesec dni javnosti.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)**FRANK SAKSER, President.**
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo leto velja list za Ameriko in
"Canada" \$3.00
"pol leta" 1.50
"pol leta za mesto New York" 4.00
"pol leta za mesto New York" 2.00
"Evropa za vse leto" 4.50
"pol leta" 2.50
"četrtletno" 1.70**"GLAS NARODA"** izhaja vsak dan
izvenredno nedelje in praznikov.**"GLAS NARODA"**
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
priročujejo.
Denar naj se blagovito pošilja po
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejane
izvleče naznaniti, da hitreje
najdemo naslovnika.Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:
"GLAS NARODA"
22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

William J. Gaynor.

V četrtlet je dospela brezličnim
brzjavam potem v New York
žalostna vest, da je umrl na kro-
vju parnika "Baltica" župan W.
J. Gaynor, eden najboljših, kar
jih je imelo kdaj mesto New
York. Zadel ga je srčna kap.
Komaj teden poprej je bil še sre-
dišče ene zgodovinsko pomembne
seane, ko se je zbralo petstot
meščanov, brez razlike stanu in
stranke, pred stopnjicami City
Halla, da naprosijo župana, naj
v interesu splošnosti še enkrat
kandidira na najvišje mesto, ka-
tero more podeliti meščanstvo. In
župan Gaynor je sprejel povabilo
ter ognjevit vihtel lopato, kate-
ro so mu izročili kot simbol čez
noč oživitvene meščanske
stranke. Besede, katere je bil go-
voril par dni poprej, tvorijo ta-
korekto njegov politični testa-
ment:

"Bil sem župan. Nisem izročil
mesta izpolniti organizirane
bande, ki vidi v tem svojo živ-
ljensko nalogo, koje debeli in
gladki obrazi ter postave očitno
kažejo, kako postajajo bogati in
debeli s tem, da krajejo na ta ali
drugi zviti način davke in pri-
stojbine, katere plačujejo pošten
meščani v mestno blaginjo. Me-
ščani sami lahko izročijo sebe in
mesto v roke takim ljudem, ako
se jim ljubi. Jaz pa lahko rečem,
da nisem nikdar storil kaj ta-
kega."

Župan Gaynor, ki je postal v
boju proti politični korupciji sla-
ven po celi državi, je sprejel po-
ziv na boj. Zahteval je le tri te-
dne, da zbere moči za boj proti
staremu sovražniku. Na morju,
nemoten, se je hotel okrepiti za
politični boj, kot stari junaki, ki
so šli za nekaj časa v puščavo.
Stari bojni pogum se je vzbudil
v njem, a kot tih mož se bo vrnil.
Konec je kot in prešel je tja,
kjer ni znate, sovraštva in stra-
sti.

Z njim je ugasnilo posebno po-
litično gibanje, kojega voditelj
naj bi bil, velika misel na politič-
no emancipacijo in prešla bodo
leta, da se bo slično gibanje zopet
spontano pojavilo.

Vsričo velikosti izgube se u-
maknejo v ozadje neposredne po-
sledice za zaviti politični položaj
in spodob se, da osvetlino v mar-
sikaterem oziru čisto poseben
značaj moža, kojega postava kipi
sedaj v smrti visoko v zrak, nad
ljubezen in sovraštvo strankar-
skih razprtij. Vznikel iz težke
šole življenja, ki ga je storila mo-
ža, je stal William J. Gaynor že
trideset let v javnem življenju.
To, kar se imenuje v življenju
magnetizem, mu je skoro popol-
noma manjkalo, odklikovala pa ga
je temeljitost, železna volja in
čut poštenosti, katerega ni mogla
omajati nobena stvar. Preobleno
z delom, je še vedno našel časa,
da se je počel sam s seboj. Njegov
votljive ga je predestiniralo za
filozofa in filozof je bil kot sod-
nik in pozneje kot najvišji ekse-
kutivni uradni mesta. Pod te-
žavnimi razmerami je prevzel

vodstvo mestne uprave, kriti in
očiti sovražniki so mu otežkočali
plodnostno delovanje, a s svojo
močno osebnostjo je premagal
vse in brez pretiravanja se lahko
reče, da je bil župan Gaynor eden
najbolj priljubljenih mož sedaj-
njega New Yorka.

Njegove zasluge za mesto se bo
v polnem obsegu priznalo šele
pozneje. Povdariti pa hočemo se-
daj le eno: "Bil je župan!"

Dopisi.

New York, N. Y. — Vabilo na
jesenski izlet, katerega priredi
Družba sv. Rafaela v tedejlo dne
21. septembra 1913 v Henry Wal-
ter's Emerald Parku, Myrtle
Ave., cor. Martin Ave., Glendale,
L. I. Pričetek ob 2. uri popoldne.
Poleg navadne zabave bodo tudi
žrebanje krasnega dobitka in
kigljanje za "cash" dobitke.
Vstopnina 15 centov za osebo, o-
troci do 12. leta so vstopnine pro-
sti. V plesni dvorani svira Slo-
venska godba. Rojaki! Udeležite
se tega izleta, ker je morebitni
prebitek namenjen v podporo do-
šlih naseljencev, ki si v zadregi
sami ne morejo pomagati. Za o-
bilno udeležbo se priporoča Dru-
žba sv. Rafaela. — Opomba:
Bushwick in Myrtle Aves. kare
ter Ridgewood Train vozijo do
Ridgewood depot, tam se presto-
pi na Richmond Hill karo, katera
vozi naravnost do parka. Voznja
iz New Yorka ali Brooklyna sa-
mo 5 centov.

Large, Pa. — Veselih novic si-
cer nimam za poročati, pač pa za-
lostno vest o nesreči, ki je zadela
moeja brata Alojzija Mlakarja.
On je šel dne 4. t. m. zdrav in ves-
el na delo, ob 10. uri popoldne
ga je ravno v njegovem prostoru
premogov voz pritisnil do smrti.
Bil je več let član društva sv. Jo-
žefa št. 41 v Pittsburghu, Pa., a
je pred par meseci izstopil. Po-
greb se je vršil 6. t. m. s katoli-
skimi obredi v Blairton, Pa.
Ranjki je bil 33 let star, doma iz
Studenca pri Krškem in zapušač
v starem kraju mater in dva bra-
ta, tukaj pa enega brata v Prim-
rose, Pa. Naj v miru počiva! —
Ivan Mlakar, žalujoči brat.

Heilwood, Pa. — Rojakom mo-
ram sporočiti tužno vest, da je
tukaj umrl Ivan Borštnik. Doma
je bil iz Rakitna pri Borovnici in
šele tri mesece v Ameriki. Poko-
pali smo ga na tukajšnjem pokop-
lišču. Doma zapušač dva brata,
tri sestre, očeta in mater, v Ame-
riki pa strica. Bodi mu lahka svo-
bodna zemlja! — Jožef Toma-
zin.

Eveleth, Minn. — Iz naše na-
selbine Vam moram naznaniti
dve novice; prva je žalostna, dru-
ga vesela. Pred kratkim so nas
obiskala dva ptica: rdeč petelin
in dolgonogata štorlika. Prvi se
je vsedel na streho Pavčnikove
hiše in jo začel tako kavšati, da
bi jo skavsal, če bi ga pravčasno
ne prepoznali. Prišli so ognje-
gasei iz Eveleth, pa so le s težavo
pogasilji ogenj. Tukajšnja požar-
na bramba se ni veliko zmenila
za požar, seveda, ker je gorelo
Slovenec. Če bi bil Anglež, bi bilo
drugače. Pri družini Antona Pe-
čarja je pustila štorlika čvrsto
črterko. Čestitam! Z delom gre ta-
ko, kakor drugi hočejo. Pozdravi
M. Jančar.

**Balkan in njegova minu-
lost.**

Vemo, da se naši čitatelji zani-
majo za dogodke na Balkanu. V
ta namen hočemo podati nekoli-
ko važnih zgodovinskih dogod-
kov iz stoletne borbe, ki je prišla
sedaj do zaključka in s katero si
slednjič te države vendar pri-
dobile toliko zaželjeno in s krvjo
tako drago plačano neodvisnost
od turške nadvlade.

Naše čitačje občinstvo je z za-
nimanjem spremljalo balkansko-
turško vojno, vendar pa nima ce-
lotne slike o vsem, kdor ne pozna
ozadja tej sliki, to je: dogodkov
iz minulega stoletja, tističih se
postanka sedanjih balkanskih dr-
žav.

Kakor znano, so imeli balkan-
ski narodi nad 500 let grozovite
Turke za svoje gospodarje. Dol-
ga doba krvavih muk!

Ob začetku minulega stoletja
pa so se začeli ti narodi gibati in
z orožjem upirati svojim tlačitel-
jem.

Koliko jim je šla pri tem na ro-
ke krščanska civilizirana Evropa,
ta spozna lahko, kdor bi pazno
čital te vrstice.

Ako povemo na tem mestu ta-
koj, da so izmed evropskih narod-
ov ravno Nemci tisti, ki v svoj
dolgi dobi niso prav nič storili za
balkanske kristjane, ne pretira-
mo prav nič; pač pa lahko dostavi-
mo, da so se med časom razni
posvetni in cerkveni knezi vsak
toliko časa krvavo spopadali za-
radi kakšnega nasledstva v kaki
nemški kneževini, ali kneževnici,
katerih še dandanes kar mrgoli
v velikem nemškem cesarstvu. Za
take boje je bilo vedno vzrokov
in sredstev. Ko je pa mnogo teh
knezoj sprejelo Lutrove nauke,
tedaj je zavrelo med Nemci. Ka-
toličani proti protestantom in o-
bratno. Nastala je tridesetletna
vojna. Zgodovina jo imenuje ver-
ski boj, trezen mislec, premotrni-
ši natančno to borbo, poreče: boj
za posestiva, t. j. — tridesetletna
vojna.

Prav v tej dobi pa je kršča-
nstvo ginilo v boju z mohamedani
— kriz proti polunescem — a za
to se krščanski Nemci niso zme-
nili. Le kadar so jim Turki ob-
legli Dunaj, takrat so bili Slovani
zopet dobri, da so jih rešili. Ko
je na začetku minulega stoletja
duh svobode začel prešinjati vse
evropske narode, začela je ta de-
la tudi med balkanske narode.
Razumni možje so bežali iz ne-
srečne domovine v večja evrop-
ska mesta in so od tod snovali
vstaje.

Tako se je v tem času po vsem
Balkanu jelo ono uporno gibanje,
ki je slednjič prineslo svobodo,
ali drago plačano s krvjo.

V vojni med Turčijo in Grki
od leta 1821 do 1829 so se osvo-
bodili Grki z angleško, francosko
in rusko pomočjo.

Ker turška vlada ni bila kos
tolikim upornikom, prišel ji je
na pomoč egiptovski podkralj
sin Ibrahim. Ta je grozovito
mučil Grke; slednjič je sestradal
in premagal grško trdnjavo Mi-
solungi. Nato so se zavezale An-
gleška, Francoska in Rusija, da
pošljejo svoja brodovja Grokm
na pomoč in da potolčejo turško
brodovje blizu Navarina ob ju-
gozadnih grški obali.

Poraženi Ibrahim se je vrnil
nato v Egipt.

Toda Turki še niso imeli do-
volj. Sedaj jim je pa ruski car
Nikolaj I. napovedal vojno in je
potolkel Turke pri Sumli l. 1827.
v vzhodnem delu današnje Bol-
garske. Od tu so prodirale ruske
čete naravnost pred Carigrad,
kar je prisililo Turke, da so skle-
nili mir v Drinopolju leta 1829.
V drinopoljskem miru je zadobi-
la Grška popolno državno svobo-
do. V tem miru so zadobili Rumu-
ni, takrat še razdeljeni v Valahi-
jo in Moldavo, pravico izbirati si
krščanska kneza, katere sta bila
sičerski pod turško vrhovno oblast-
jo, a pod rusko zaščito.

Šele l. 1862. sta se obe kneže-
vine združili v eno državno celo-
to, čemur pa je Avstrija naspro-
tovala.

Srbija je v drinopoljskem miru
postala samostalna v toliko, da ji
je od takrat vladal srbski knez
pod vrhovno turško oblastjo.

Črna gora je bila za obstanka
nekdanjega srbskega cesarstva
del Srbije, a po razpadu te je o-
hranila domače kneze, ki so ved-
no krepko odbijali pogoste tur-
ške napade.

Bolgari so se šele leta 1876. de-
jansko uprli turški nadvladi.
Turki so pa tudi sedaj mislili, da
z grozodejstvi ukrote Bolgare,
Bosno in Hercegovino, kjer so se
tudi vršili besni boji. Povsod so
kar klali kristjane brez usmilje-
nja, kajti niso delali razlike med
pravoslavni in katoliki.

In zopet je bila Rusija rešite-
ljica, ki je leta 1877. poslala svo-
je hrabre sinove umirati na Bal-
kan, zato, da reši svoje po krvi in
veri sorodne brate Slovence, bra-
te Slovence na Balkanu.

Po raznih porazih, ki jih je do-
živela Turška v tej vojni, je pri-
šlo slednjič do sklepa miru v San
Stefano blizu Carigrada. Toda
evropskim velesilam to ni bilo po-
godu, zato so sklicale v Berlinu
kongres, ki je trajal od 13. junija
do 13. julija 1878 in ki je vr-
gel določbe sanstefanskega miru.

Na tem kongresu so nanovo us-
tanovali kneževino Bolgarijo
silno zmanjšali, kajti kongres
je predsedoval — Bismarck. Kne-
ževine Srbije, Črna gora in Ru-
munija so zadobile popolno neza-
visnost, kneževina Bolgarija pa
krščanskega kneza pod turško
višjo oblastjo. Rusija pa je dobi-
la za svoje žrtve — obljubo, da jej
Turčija izplača 300 milijonov
rubljev vojne odškodnine, kate-
rih pa Rusija ni videla nikdar,
kajti Turci ni imel nikdar de-

narja. Le v Aziji so Rusi pridobi-
li nekaj pokrajin.

Avstrija pa, ki ni storila dru-
gega, nego to, da je dala varno
pribežališče iz Bosne in Herego-
vine ubeglim kristjanom v ta-
kratni vstaji leta 1875., je dobi-
la v Berlinu nalogo za zasedenje
Bosne in Hercegovine.

Tako vidimo Nemce od nekdaj,
kako so pisano gledali vsak ko-
rak, s katerim so se balkanski tr-
pini bližali svojemu idealu —
svobodi.

To so kratke poteze, v katerih
smo skušali pokazati rusko delo
in ruske žrtve za Balkance.

Sedaj pa hočemo pokazati, ka-
ko pripravni so bili Nemci vse-
lej, kadar se je na Balkanu sku-
hala kaj dobrega, da so pač oni
prvi sedli k mizi in — to se raz-
ume — vsakokrat na prvo mesto.
Leta 1829. osvobodjena Grška je
dobi-
la za vladarja bavarskega
princa Otona I. Ta je vladal do
leta 1862. Slednjič je spoznal, da
ne more toliko koristiti Grški,
kolikor bi bilo treba. Zato se je
odpovedal prestolu in se vrnil v
svojo domovino. Sedaj pa je za-
sedel grški prestol danski prin-
ce Jurij I., ki je vladal do sedanje
vojne, ko ga je zadela roka mori-
čeva.

Leta 1866. so rumunski plemen-
tari pregnali domačega kneza
Alaksandra Kusca ter mesto nje-
ga izvolili nemškega princa Ka-
rola Hohenzollern-Sigmaringen-
ga, ki si je nadel kraljevi naslov
dne 22. maja 1881.

Leta 1878. je dobi-
la Bolgarija
krščanskega kneza v osebi Ale-
ksandra Battenberškega. Ker pa
se leta hotel odtegniti ruskemu
političnemu vplivu, osnovala se
je zoper njega vojaška zarota, ki
ga je prisilila, da je zapustil bol-
garski prestol ter se povrnil do-
mov.

Za njim izvole Bolgari princa
Ferdinanda Koburškega, ki se je
pred malo leti proglasil za kralja
in ki vlada Bolgarijo še sedaj.

Kakor vidimo, so vse balkan-
ske države dosegle svobodo z ru-
skimi žrtvami — z rusko vojsko.

Izmed sedanjih petih balkan-
skih držav imata Bolgarija in
Rumunija nemški vladarski rodo-
vini, Grški pa vlada kralj danske
narodnosti.

Le Srbija in Črna gora imata
do današnjega dne še slovanski
vladarski rodovini, kar današnje
Nemce silno peče.

V kakšno nesrečo je pripravil
Koburžan ves bolgarski narod in
s tem tudi ves Balkan, so nam
pokazali ravno sedanjí dogodki
tam doli.

Sedaj se pripravlja nov prestol
v Albaniji.

Kupljen in drago plačan je že
s slovansko krvjo, a kedo sede-
nanj, to je še danes skrivnost vi-
soke diplomacije. Da pa dotičnik
ne bo Slovan, to je gotovo že da-
nes.

Albanija je pač ustanovljena
za to, da bo delala v bodoče zdra-
žbe. In zato so hoteli spraviti tu-
di na to mesto zopet kakšnega Ger-
mana. Pa saj tudi ni nobene dr-
žave na vsem svetu, ki bi bila ta-
ko oblagodarjena z raznimi prin-
ci, kakor je Nemčija. Toliko jih
je, da ne morejo vsi v Nemčiji
priti do prestolov.

Ako temelji moč evropskih ve-
lesil res na krščanstvu — kar se
tako rado povdarja — potem naj
bi te velesile puščale krščanske
grode na Balkanu v miru, da u-
rede svoje novo pridobljeno po-
sest po svoji volji. Saj so to zem-
ljo pač odkupile same in z last-
nimi žrtvami.

Da pa so Bolgari udarili na
svoje brate Srbe in sobojevnike
Grke, to smo vsi prepričani, go-
tovo ni bila to volja bolgarskega
naroda, ampak nagal jid je vna-
jil vpliv krščanskih držav (vele-
sil) na sebične, ošabne in kratko-
vidne bolgarske državnike.

Najbolj žalilno in žalostno pa
je to, da si vsi ti diplomati in za-
stopniki velesil ne delajo — kljub
vsemu svojem in svojih vlad kr-
ščanstvu — nikake težke vesti
radi tolikih izgub na človeških
življenjih in tolikemu gorju, ka-
kršnje je nakopala druga balkan-
ska vojna vojujočim se narodom!

Po "Edinosti".

Rad bi zvedel za naslov svojih
prijateljev FRANK KONTE
in ANTON RAMUTA. Oba sta
doma iz Metlike na Dolenj-
skem. V Združenih državah bi-
vata približno 10 let. Prosim
cenjene rojake, če kedo ve za
njuno naslov, da ga mi javi, ali
naj se pa sama oglasita. — Jo-
seph Konte, P. O. Box 208,
Monongahela City, Pa.
(13-16-9)

Kovač Damjan.

Ivan Cankar.

(Dalje.)

X.

Z desnico je je božal po meh-
kih laseh, v levici je držal njeno
tenko desnico. Zatisnila je bila
oči, globoko v lice so ležale nje-
ne temne trepalnice; trudna je
bila.

"Ali si še pri meni?" je vpra-
šala kakor v spanju.

"Na vekomaj; zaspi brez
sanj!"

"Ne spim!" je rekla tiho in ni
odprla oči. "Samo rada bi še eno
minuto, ali če Bog dodeli, celo
dve minuti, da bi bilo tako... da
nato pojdeva, kakor sva se sre-
čala..."

"Greh so take besede, Štefka;
na vekomaj te ne izpustim! Ko
si prišla žalostna k meni, te imam
rajši, nego sem te imel, ko si se
še smehljala; bolj ljubi mati bol-
nega otroka, v trpljenju spozna
ljubezen. Tvoj križ bom vzel na
svoja pleča, ki so krepkejša od
tvojih!"

Vzdignila se je na komolcih in
ga je pogledala z velikimi očmi.

"Moj križ? Ne izkušaj Boga...
na smrt bi se obsodil sam!"

"Če si obsojena, je treba, da
se obsodim tudi jaz. Kamorkoli
drži pot — roko v roki pojdeva-
mo..."

"Ne vstani, Štefka, še si
odpočij, ker si trudna od žalo-
sti..." Obvede roke mi daj —
kako so mirne te uboge roke! —
zatisni oči in poslušaj! — Zdaj
je bilo težko obema, tvoja brid-
kost se je v potoku prebila v mo-
je srce. Ampak treba je, da si o-
brnešiva te solze, da premisla
bistro vse do konec, ker kratak
je čas. Ni pametno, da bi se jo-
kala nad očetom in da bi mu oči-
tala; pred Bogom bo izbrisal
greh pred ljudmi ga ne more,
kakor se več ne vrne na jezik iz-
govorjena beseda. S solzami ne
bova madeža iznila. Z vzdihova-
njem ga ne bova odpnila. Samo
eno je!"

S širokim pogledom mu je strel-
ma v obraz; v pogledu pa ni
bilo upanja, strah je bil.
Za hip je Damjan umolknil in
se je ozrl v tla. Nato je govoril
počasi in tiho.

"Samo eno je! Treba je tistih
tristo srebrnikov, treba jih je...
da rešiva očeta in povrneva zanj.
Če jih izkopljeva iz tal. In ker jih
je treba, jih bova dobila... kjer-
koli... Se teden dni da je časa?
Dosti časa je... ne bodo ga gnali
in sodili, siromaka grešnika!"

Vzdignila se je hitro in ga je
objela okoli vratu.

"Ne, Damjan! Kaj si zdaj go-
voril, misli, da nisi govoril! Tudi
on, siromak, je rekel: kjerkoli —
in je vzel..." Ne takih besed,
Damjan, strah me je!... Glej,
sam si razsodil: midva nisva krivi-
va, midva nisva grešila... O.
Damjan, naj bo najin delež sam
trpljenje, ni treba še krivde in
grehu!"

Damjan je osupnil.
"Bog se me usmili, Štefka; ne
razumem te, ker te nočem razu-
meti! Ali ti ni zdaj segla v dušo
misel, ki je smerten greh nad mo-
jo ljubeznijo?"

V njenih očeh so bile solze.
"Rekel si: kjerkoli. Da bi rešil
očeta grešnika in povrnil zanj —
kjerkoli! Kar si rekel, je bil smert-
en greh nad najino ljubeznijo!
Ko si izpregovoril, je potrkal
spomin na moje sree; zato sem se
prestrašila!"

"Nemirna si, vsa polna težkih
sanj; teden dni trpljenja in brid-
kosti — dovolj je bilo zate! Zato
vidiš strahove, ki jih bdeče oči ne
vidijo, slišiš besede, ki jih nihče
ni govoril. Štefka, vzdrami se, in
drugače boš gledala!"

Prijel jo je za roko.

"Zdaj pojdiva; zatohel je
vzduh v tej ozki izbi, na sree le-
ga, tako da je boleel še večja. Zu-
naj pa je lep večer. Ko boš po-
gledala v nebo in boš videla zve-
zde, ti bo vse lahko in smejala se
boš strahovom!"

Ona pa se ni nasmehnila; po-
vesila je glavo in je šla radovolji-
na z njim.

XI.

Topli večerni vzduh jima je
dahnil v lice in obadva sta globo-
ko zavdihnila. Tako jima je bilo,
kakor da sta prišla iz cerkve, od
spovedi. Ulice so bile vse tihe in
temne. Sivi oblak, ki je do pozne-
ga večera visel nad mestom, se
je bil že razmaknil in jasno je si-
jalo nebo.

Počasi sta šla po nlici, s tihimi
koraki, in držala sta se za roko;
gledala sta v zvezde, ki so svetle

plavale nad vso to veliko brid-
kostjo, in sta dolgo molčala.

Ko sta prišla do njenega doma,
sta si pogledala v oči.

"Saj je lep večer!" je rekla
ona, ob tem lepem večeru se po-
sloviva. Tako bo za zmirom lep
spomin zate in zame in s sladko
mislijo bova gledala nekoč na ta
lepi večer..."

"Res je lep večer!" je rekel
on, "in ob tem lepem večeru skle-
niva zvezo za vekomaj. Ni tvoj
strah tako močan in je ni moči
na svetu, da bi te izvila iz mojih
rok! Zdaj je sklenjeno in zaveza-
no — bodi kakorkoli!"

Pozvonil je ob vratih.

"Pojdi, Štefka, zatisni oči in
zaspi v sladkem miru. Zakaj nič
več ni skrbi in nič več bridkosti!
Misli, da je bilo in da ničesar ni
več; misli, da se ti je sanjalo o
grozi in žalosti — pa si odprla
oči in svetel dan se ti je zasnežal
v obraz!"

Težki koraki so drsali po veži,
kakor da se je bližal v copatih
debel človek. Čemerna hišnica je
odklenila vrata; svečo je imela v
roki, pozdravila je zlovoljno.

"Zdaj pojdi!" je rekla Štefka.

Damjan ji je pogledal ob blizu
v obraz, v oči, in je videl do srea.
Stopil je za njo v vežo, vrata so
se zaklenila za njima.

"Dokler tako gledajo tvoje oči
in dokler je tak tvoj obraz, te sa-
me ne pustim!"

"Sel je z njo po stopnicah, sto-
pil je z njo v izbo."

Stopil je v izbo, stal je pred
durmi osupel in osramočen, niti
ni videl njenih prosočih, vse pla-
hlih oči.

(Dalje prihodnjic.)

ZIRA
10 CIGARETTES FOR 5¢

PRISTNOST
KAKOVOST
CENENOST
VSE ZDRUŽENO V ZIRA

Vspreh po zaslugi.

Velga.

Ivan Bunin.

Ali siliš, kako žalobno kriči čajka* nad šumečim, razburkanim morjem?

V megleni dalji, tam na zapadu se izgublja temne vode; v megleni dalji, proti severu izginja kameniti breg. Hladno je in veterno. Zamolkel šum valovanja, — sedaj slabjeji, potem zopet vzkipevajoč, — kakor šuštenje borovega gozdovja, kadar vrši preko njegovih vrhov naraščajoča burja — doni v globokih in mogočnih vzdihih skupno s kriki čajke. Ali jo vidiš, kako kroži osamljena v mračni jesenski megli ter se ziblje v mrzlem vetru na svojih prožnih krilih?

To kaže, da se bliža huda ura. Ponoči se razvije nevihta.

Dan se temni že prav od jutra. Tu, na tem prijaznem severnem morju, na njegovih samotnih otokih in prebrežjih, pa je skoraj vse leto slabo vreme. Sedaj pa je jesen, in v jeseni je sever še otožnejši. Morje se je černo dvignilo in je videti temnoželeznate barve. Oddaleč se zdi njegova gladina višja nego breg in izginja kakor nepregledna, mračna slika v megleno vsemirje na zapadu, a veter gonil vse urneje od zahoda sem valove in raznaša daleč naokrog krike čajke.

"Kri-e!" zveni tužno in ostro po vetru.

Zjutraj je krožila nemirno prav nad razburkanimi valovi. Morje je objemalo z nepretrgoma pluskajočimi vali vse breg. Tu je izpodkopavalo gramoz pod seboj, zaletavajoč se v polnem begu s celimi vodopadi sukajočih se pen, z bobnenjem in šumom v obrežje, tam zopet se je razsipalo sikaže na kamenje kakor vrel sneg ter je obilnilo pečine, a zadržilo tako nazaj kakor steklo in podpiralo že nov, plesoč naval; v dalji pa se je razpršilo ob kamne ter skalalo visoko v zrak. In daleč naokrog je grmel ves breg od kipečega vodovja. Čajka se je metala s krikom med valovi, se spuščala ploveč po vodi, v njih razore, potem se je vzpela na novem valu do visokega grebena in se dvignila, vsa okropljena in v penah. Veter jo je nosil svojevoljno nizko nad morjem.

A potem kakor da se je utrudila. Viharjen večer pada na zemljo, in že brez moči se giblje čajka v vetru, čimdalje bolj izginja od brega v morje, belo blesteča se v megli. Ali siliš, kako otožno se glasi njeno radostno ječanje?

Sedaj jo je še težko, težko razločiti v somraku. Hitro se spušča na svet temna, burna noč; vedno gostejše se lesketajo zdaj tu, zdaj tam v morju sivi kupci pen. Šum pluskajočega vodovja narašča, ledeni veter kopiči in besno trga valove, brizga jih v zrak in raznaša ostri duh morja.

"Kri-e..." doni tam odnekod, iz globoke daljine.

To je osamljena čajka... Poslušaj, v šumu razkačenega severnega morja ti povem staro severno legendo.

I.

Bilo je to davno, v nepomljenem času.

Ob hladnem severnem morju je živela mlada in močna Velga. Na zapadu je bilo vodovlje, na vzhodu — samo peščen breg, ki se je stikal blizu za vasjo z nehom. Kaj je bilo tam proti vzhodu, tega ni vedela Velga in tudi ni hotela vedeti. Nikdar ni hodila proti vzhodu. Tudi njen oče ni zahajal tja, zahajala ni mati, niti starijša sestra Sneggar. Poznali so samo morje.

Ob morju je preživela Velga svoja otroška leta. Hitro so prešla, in vesela je bila njena mladost! Pozimi, ko je gromadilo morje prav tja do nebesnega svojega čaja ali galeb (larus), Moeve.

le tja v daljo. Toda le ptice sv. Petra so se zibale v vrisočih jatah in so begale nad vodo z razprostrtimi krili na najvišje grebene dvigajočih in razsipajočih se vodenih gor...

Kam je gledala Velga? Dekleta so jo začela nazivati žalostno in zlobno, ker se ni nikdar smejala brez vzroka in ker ni nikdar pela s sestro pri delu. Do petnajstega leta ni bila Velga nikoli žalostna ali zlobna. Sree jej je bilo veselo in odvažno kakor mlad ptič, in veselila se je Velga burje in morja, sonca in zemlje ter svoje dekliske svobode. Samo po Irvaldu se jej je tožilo, ker bi mu bila rado pripovedovala, kako lepo je živeti na svetu...

A Irvald je bil že dolgo na morju. Velga se je naveličala ho-devati po pribrežju in gledati tja preko valov; rada bi bila zavpila preko morja, da se je utrudila pričakovati Irvalda, da ga ne sme ljubiti Sneggar, ker Velga ne more živeti brez njega...

Ko je pa zavel topel veter sem od zahoda in se je začelo spuščati solnce v morje, je prišla Velga k sestri in je dejala:

"Ljuba Sneggar, ali hočeš, da ti povem, kako mi je letne sapice, kako lahko se giblje morje in kako hudo mi je brez Irvalda?"

"Ne maram!" je odgovorila Sneggar, sedeča brez dela in mirno pred pragom.

Velga se je obrnila od nje in je odšla. Sedla je na breg, klonila glavo in poslušala, kako pleše v mraku topla voda. Solze, tople kakor voda, so padale na njene roke.

Nenadoma se je pripeljal Irvald. Kriknila je, Irvald pa se je zasmejal, ter jej je ukazal, naj nosi iz čolna ribe in mreže na breg. Poslušno in dolgo je delala z njim in ga v zadregi izpraševala, kod se je vozil; in ko se j začel dvigati nad morjem veliki, blede mesec, je sedla utrujena v prazen čoln in vzdihnila v nočnem vetru.

"Irvald!" je rekla, "veš, čestokrat sem plakala brez tebe. Hodila sem po bregu, in sree mi je nemirno vrtipalo in žalovalo. No, sedaj si priše, in lahko mi je in veselo!"

Toda Irvald je sedel molče na krmilu in je zrl v mesec. Velgi je bilo mučno, da jej ne odgovori, povesila je oči in ga vprašala tiho:

"Ali si slišal moje besede, Irvald?"

"Da!" je odgovoril Irvald.

In tedaj je sklonila Velga glavo prav nizko in je dejala Irvaldu:

"Vzemi me v svojo hišo, Irvald! Voziti se hočem s teboj na morje, za te bom pesni in delala s teboj! Kako lepo je živeti s teboj na svetu!"

"Midva ne bova živela nikdar skupaj", je odgovoril Irvald. "Jutri se odpeljem zopet v tem čolnu na morje, in ko se vrnem, vzamem Sneggar in jo popeljem na svoj dom. Tam prebiva zimo, a poleti hočeva pluti po morju, kakor dva potapljavca."

"A jaz?" je vprašala počasi Velga, in začutila je, kako težko ji bije srce. — "Jaz pa naj ostane sama?" je nadaljevala Velga in je ostala v čolnu.

"Da," je odgovoril Irvald.

Takrat je skočila Velga urno na breg in je odhitela v južno stran. Ko je bila že daleč proč, je planila na sivo pečino in zakričala mesec, da jo bili ree, zajočala je in se zgrudila na kamen.

III.

Ali siliš, kako divje tuli veter v mraku?... To neprijazno severno morje!

Tri dni in tri noči je ležala Velga na bregu, onemogla od gorja; četrto jutro pa je že nastopila jesen, in v mračni megli so zašumeli težki valovi. Ko je potegnil preko Velge hladni veter, je skočila pokonec in se je vrgla v vodo. Toda val jo je dvignil in jo zagnal daleč nazaj na breg.

"Morje noče, da bi umrla," je rekla sama sebi Velga. "Prej moram umoriti Irvalda."

In molče se je vrnila domov. Na licu, so se posušile njene solze, in miren je bil njen strogi obraz, toda tema je bila v njenem srcu.

"Sneggar", je rekla sestri, "ali se je odpeljal Irvald?"

"Da!" je odgovorila ravnodušno Sneggar.

"Kdaj se vrne?" je vprašala Velga.

"Ko začne podati moker sneg in ko potemni morje", je odgovorila Sneggar.

Potem je snedla Velga ribo in je odšla na hišni prag. Tam je sedla na veter in je presedela ves dan z mrko nagubanimi obrvmi. Na noč se je vrnila pod streho, a zjutraj je odšla zopet pred vrata, pričakovala Irvalda. In tako je preživela dneve in noči, dokler ni prišel mokri sneg.

"Kmalu se vrne Irvald", je mislila Velga, in sladka bolest užljivosti in zlobe se je vlivala v njeno bolno srce. "Ubijem ga, a potem najdem tudi sama pokoj v grobu."

Toda Irvald se ni vračal. Že se je začel dvigati mrak, čim dalje bolj pogosto je vstajala Velga s praga in je gledala pozorno po morju. Na morju pa ni divjala še nikdar taka burja kot takrat! In v mraku je prišel iz kočice Velgin stari oče. Bil je močan kakor stara pečina sredi morja, toda obraz njegov je bil otožen tega večera in veter je kuštral njegove sive, dolge lase.

"Velga, otrok moj", je rekel prijazno, "čemu si ostavila svojo rojstno kočico? Poglej, bliža se strašna nočna nevihta, ob kateri žaluje neotolajno človeško srce. Pomagaj mi podpreti stene in položiti na streho iz tuljavih kož kamenja in potem se skrijemo pod streho pred hudo uro in nočjo."

Te nežne besede so ganile Velgino srce, in žal jej je bilo same sebe, očeta in Irvalda. Začela je pridno pomagati pri delu. Veter je metal oba semintja in je temnil zrak z vodenim prahom, kakor da razgraja v morju neurje. Celo v okna kočice so butali valovi ostre pene, in prestrašena je hitela Velga za očetom v hišo.

Tam, v temoti noči, se je spomnila mahoma, kako je nekoč pred mnogimi leti, ko je bil še otrok, prenočeval Irvald pri njih, ker ga je prehitela nevihta. To noč je bil njen gost, sama mu je postlala postelj in ga poljubila, preden je odšel spat, kakor je bil to običaj. Spomnila se je njegovega vselega in tako dragega jej je obraz, in še bolj sta obvladali njeno srce žalost in ljubezen do njega. Tedaj je, pozabivša, da ga hoče ubiti, urno vstala s svojega ležišča in je začela razburjena poslušati. Zdelo se jej je, da sliši v šumu vetra njegove krike, in v svo noč je trepetala od strahu, šele v jutru je zaspala vsa onemogla.

Morje je že postajalo tišje; v zraku je vel diš zimskega mraza. In ko se je Vega zbudila in je odprla dnevni vrata, jej je stopila na pragu nasproti Sneggar.

"Velga!" je vzkliknila in zajočala z gorkimi solzami. "Burja je pognala Irvalda na divje otoke Ledenege morja in je razbila njegov čoln. Sam je sedaj na morju in čaka smrti od mraza, glada in od požrešnih morskih ptic."

Severovi Praški zoper glavobol in neyralgijo

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia)

se rabijo že več let za odpravo vsakovrstnih glavobolov. Cena 25 centov.

NEPREBAVA

je najbolj navadna želodčna neprilika.

Severov Življenski balzam

(Severa's Balsam of Life)

podeli hitro olajšbo v slučajih neprebeve s tem, da pomnoži izločevanje prebavnih sokov. Okrepi celi ustroj. Cena 75 centov.

NESPEČNOST

naredi človeka trudnega in nervoznega.

Severov Nervoton

prežene nespečnost, odpravi nervoznost ter s tem tudi prežene utrujenost. Cena \$1.00.

Na prodaj v vseh lekarnah. Zahtevajte Severova Zdravila in ne vzemite drugih. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

"Kdo ti je to povedal?" je kriknila Velga.

"Bila sem pri modri Čarni, in razlagala mi je to iz kož potapljavcev", je odgovorila Sneggar in zakrivša si obraz z rokami, se je zgrudila jokaje na svoje ležišče.

"Sneggar"... je hotela izpregovoriti nežna Velga.

Toda njene obrvi so se mračno namrščile, in odprla je z močno roko vrata hiše.

"Molči!" je rekla trdo. "Ljubim te in te sovražim!"

IV.

Šla je hitro po bregu proti severu. Hladnega in temnega večera je vstopila v Čarnino kočico, toplo od grnade, ki je plapolala v njej z rudečim plamenom.

"Uči me, o vsevedna!" je vzkliknila pred Čarno. "Pokaži mi pot k Irvaldu!"

"Hiti!" je dejala Čarna. "Dva dni in dve noči je treba pluti k Irvaldu. Ako ne prideš k njemu, ko zasveti tretji dan, je izgubljen. Toda povej mi, Velga, ali si že slišala o pustinjaš Ledenege morja, kjer je tako divje in žalostno, kakor v prvih dneh sveta? Ali moreš ostaviti na veke svojo rodno hišo?"

Kakor ujeta riba je zatrepetalo Velgino srce, toda z zarečim obrazom je odgovorila Čarni:

"Usmili se me, Čarna! Mlada sem in težko bi mi bilo, ločiti se od življenja! Če je pa to potrebno, mi samo povej, kaj se zgodi z menoj?"

"Dva dni in dve noči prebiješ v skrbi in strahu sredi morja" je rekla Čarna. "A ko stopiš na otok, kjer medli Irvald, se izpremeni v čajko, in nikdar ne izve Irvald, za koga si se žrtvovala. Tako vele-va usoda."

Kakor prvi sneg je pobledela Velga, toda oči so se jej zalesketale radostno, in odgovorila je Čarni:

"Pojdem, Čarna!"

"Hiti!" je dejala Čarna. "Že mrka tam za morjem pod črnimi oblaki krvavi žar zarje."

Velga je zbežala proti vetru po mokrem pesku k šumečemu, temnemu morju. Rada bi bila zaklicati sestri, očetu, materi "zdravji", toda čoln je butal nemirno na valovih ob breg, in urno je skočila Velga vanj. Obrnila je čoln proti zahodu, kjer je jedva še svetil krvavi žar zarje, in stopila je se je zibala po valovih, in solze so gorele v njenih očeh, a veter je v temi bical njeno blede obleko in jej bril v obraz tam z Ledenege morja.

V.

Letela je kakor čajka: Sree se jej je krčilo od bolesti v pričakovanju svoje pogube, vendar ni mogla verovati, da ne izve Irvald nikdar, za koga se je žrtvovala.

In groza je objela Velgo, ko se je začelo daniti in se je videla na peščenem, samotnem otoku obkroženo od bledega, mrzlega morja. Nikogar ni bilo na tem otoku. Samo voda je pluskala ob njegov pesek in je blestela ob kraju v belih penah. "Povodni pastirčki"

na visokih in tankih nogah so begali nad kipečim valovjem in so iskali sredi škol hrane. Toda tudi "povodni pastirčki" je bilo malo. Skoraj vsi so odleteli na zimo na pribrežja, kjer veje topel veter. In še nežnejša bolest je objela Velgino srce.

A Ledeno morje se je že začelo nagnati. Ves dan je plula Velga in prišla je v one brezmejnje vode, ki vodijo na konec sveta in se stikajo z nehom. Vse močnejše so udarjali valovi ob dno čolna, ker že ni bilo več zemlje pod temi valovi. Divje severne ptice žive v teh morjih, daleč od ljudi, na skalovitih otokih. Močne so te ptice in pokrite z gostim pluhom; vso zimo plavajo lahko sredi ledovja in se potapljajo globoko v ledeno vodo. Na tisoče se jih je vgnezdilo na otokih, in vsak otok blesti kakor v snegu od samih ptic. Tam so bila gnezda po skalah in v duplinah pod črni... In v mraku je pripula Velga mimo največjega otoka.

Bil je ves pokrit — od vrha do tal — s sivo skorjo ptičjega blata, perja in puha. Na vseh robovih skal so sedele ptice v dolgih vrstah. Spodaj so gnezdele manjše, na vrhu pa so stale in dremale največje in najpožrešnejše, z belimi trebuh in črnimi hrbti, z debelimi vratovi in majhnimi glavami, z blestečimi očmi in obročkami belega puha in z ogromnimi grdimi kljuni, s silnimi in krepkimi kraki ter kratkimi rokami brez prstov. Ptice so se glasno in zlobno razgovarale, a kakor hitro se je začelo mračiti in je sto-

Najhitreje in najceneje

pošilja

denarje v staro domovino.

Denarne nakaznice izplačuje c. k. poštna hranilnica na Dunaju.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St.,

New York.

Podružnica:

6104 St. Clair Ave., N. E.,

Cleveland, Ohio.

pila Velga, onemogla od borbe z ledenim vetrom, na breg, da se odpočije, se jih je dvignilo na tisoč z vršcem nad njo, a največje so kriknile in se zakrohotalo divje in radostno, trudeč se, da bi prevpila druga drugo... In kakor sneg je pobledela Velga, zbrala je poslednje moči in skočila zopet v čoln.

Iznova je letela dalje kakor čajka. Ledeni megla jo je ovijala v mrak, ki je prihajal od tam, kjer se stika morje z nebom. Toda sedaj je ni več plakala in se žalostila Velga. Trepetala je in se strahu pred pogibeljo in v veselju za Irvalda.

In na večer poslednjega dne se je prikazala sredi sive in mračne megle, na koncu sveta visoka, gola pečina, — ona, ki so pripili do nje mogočni Vikingi in so zabili vanjo železne obročke, da so mogli privezati svoje čolne. Besno vršenje in bučanje hudournih vetrov se je združevalo tu s tisoč glasnimi kiki roparskih ptic, krožečih v megli. Irvald pa je ležal prav ob visoki pljuskajočem valovju, onemogel od mraza in glada v predsmrtnem snu Bil je bled, kakor morska pena, in v njegovih kodrih je bil moker pesek.

"Irvald!" je kriknila Velga strahotno in glasno.

Vsled zvoka njenega glasu se je Irvald prebudil za trenotek. Velga mu je hotela zaklicati, da ga ljubi še vedno kakor v otroških letih, toda njene noge se niso dotaknile zemlje, ko je skočila iz čolna na breg; obvisela je v zraku kakor bela čajka na svojih krilih, in njen vzklík je bil tužno-radostni vzrik čajke nad Irvaldom. Za trenotek se je zbudil od tega krika, — glas prijateljice se je dotaknil njegovega srca, — a ko se je ozrl navzgor, je videl samo belo čajko, vzetečvšo z vršcem nad čolnom.

Tako je propadla Velga, in se je vrnil v življenje oni, ki ga je ljubila.

Odplul je proti vzhodu, ona pa se je vila dolgo nad vodo, spremljajoča Irvalda. Ko pa je izginil v daji, se je zazibala v vetru, kakor izgubljena čajka... Tako žaluje še dandanes, spominjajoča se one počine v megli, kjer je medel nekdanj Irvald... Toda iz njegovega ječanja zveni radost...

Na morju besne nevihte, življenje omračuje gorje, in kakor v morju, poginjajo ljudje v trpljenju. Neprijazno, grozno je morje, mnogo je trpljenja v življenju, toda večika je radost — trpeti za brata!

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Novo mesto, 25. avgusta.

Detomorilka.

25. avgusta se je začela razprava proti Marijini devici Mariji Gros iz Višnje gore ki jo javna obtožba dolži detomora.

Obtoženka je že dopolne znanaj na hodniku uganjala hinavščino ter na porotnike skušala vplivati na ta način, da je rjula na ves glas. Isti spektakel je ponovila tudi ob času, ko so se porotniki o njeni krivdi posvetovali.

Marija Gros po domače Erjavčeva je 42 let stara, nepriključne vnanjosti. Svoje dejanje pripozna s sledečim zagovorom:

Kake štiri leta sem imela znanje s čevljarškim pomočnikom Jakobom Vidicem. Da bi se bila pečala tudi še z drugimi moškimi, to je laž. Ka je mnogo mlajši fant prišel od vojakov na dopust, sva spolno občevala in tedaj sem postala noseča. Fant pa me je zapustil, pobral doto in odšel v Ameriko. Ko sem začutila v sebi plod, me je postalo strah in sram pred drugimi. Bala sem se matere in župnika. Da svoje pravo stanje prikrijem, sem materi rekla, da sem vodenčena, ali pa da mi gobe rasejo v trebuhu in de sem se prehladila, ko sem na fajmoštrovi njivi delala. Kuhala sem si razna zelišča, pa ne da bi hotela otroka spraviti proč, ampak, da mater prepričam, da sem vodenčena ali pa govaba. Tako je prišel nesrečni dan 7. maja. Šla sem na stranišče in sedla. Nisem mislila, da bom porodila. Ko pa se od bolečin v želodcu sključeno pripognem, tedaj pride otrok z obrazkom na tla, pri čemer se je popkova pretrgala. Vsa zmede-

na poberem otroka, ki je bil živ. Da otrok ne bi zavpil in bi vpitje ne slišala mati, sem ga pobrala v predpasnik in ga k sebi stisnila. Nato sem šla z njim na podstrešje, vzela robece, pa z njim otroku trdno ovila usta, nos in vrat. Otrok je odplul usta ter iztegal jeziček...

Predsednik: Torej ste imeli namen, otroka umoriti?

Obtoženka: Da!

Predsednik: Zakaj pa?

Obtoženka: Bila sem neumnica, pa matere sem se bala in ker sem bila pri Marijini družbi... Ko sem otroka skrila v podstrešju, sem šla doli. Medtem je šla mati na stranišče in zapazila krvavo sled. Poklicala me je, naj grem tja in povem, kaj je to. Jaz sem ji odgovorila: Vidite mati, to so tiste "gobe", ki so me mučile v trebuhu. Mati mi je verjela, in ko je nato odšla na polje, sem jaz šla zopet na podstrešje. Tu sem otroka šele pogledala in videla, da je deklica. Zavila sem ga še v eno ruto. Tedaj je ni več gibal, pač pa je "še enkrat zaznil in pokazal jezik..."

Drugi dan, ko je mati šla v cerkev, sem otroka pobrala, ga zanesla v klet ter blizo kadi zakopala.

Ljudje so pa začeli kmaľu sumiti. Babica je javila to orožnikom. Ko so orožniki prišli v hišo, je obtoženka tajila, da bi se bila sploh kdaj pečala s kakšnim moškim. Izgovarjala se je zopet na "gobe" v trebuhu. Orožniki pa ji na te vrste "gob" niso verjeli in so jo dali po babici preiskati. Ta je našla, da je res pred kratkim porodila otroka. Pa še zdaj je tajila umor. Zadnjega maja šele je svojo krivdo priznala in šla v spremstvu sodne komisije odkopat otroka.

Pri razpravi navzoča izvedenca sta izjavila, da je bil otrok živ porojen, da mu padce (tudi če se je res izvršil) ni prizadejal smrtne ali sploh kakšne poškodbe, ampak do je smrt morala nastopiti šele po porodu s zadušenjem.

Županstvo ji je dalo seveda dobro spričevalo. — Državni pravdnik je porotnike še posebej opozoril, naj se ne puste voditi po vzgledu drugih porot, ki detomorilke enostavno oproščajo. Nad tem opreščanjem se je javnost začela že spodtikati.

Po 7. zvečer proglasi prvomestnik gosp. Ignacij Mrhar sledeči izrek: Prvo glavno vprašanje na umor zanikano, in sicer z 8 glasovi proti 4. Pač pa je potrjeno dodatno vprašanje zaradi prestopka po par. 339. k. z., namreč, ker ob porodu ni na pomoč klicala babice in poroda naznanila.

Ob pol 8. zvečer je bila razglašena obsodba: Marija Gros se hudodelstva detomora oprosti; pač pa zaradi prestopka po par. 339. k. z. obsodi na 2 meseca strogega zapora. Ker pa je Marija Gros bila že od maja meseca v prekovalnem zaporu in je tedaj že 1 mesec več sedela, kakor znaša kazni, se takoj oprosti.

Razne zanimivosti.

Pravica čenske do guillotine.

V krogih francoskih borilk za žensko volilno pravico so v zadnjem času zelo nevoljni, da predsednik skoraj vedno pomilosti ženske, ki so bile zaradi umora obsojene na smrt. Pariške sufragetke zahtevajo svojo pravico, in če tvori ta tudi precej neprijeten pot pod guillotine. Na nekem ženskem shodu so označile govornice principielno pomilostitvenje morilk kot znamenje zaničevanja do ženskega spola. V resoluciji pa so zahtevale, da se mora z ženskami ravnati po istem pravu, kakor se postopa proti moškim. Neki pariški časopis je potem vprašal francoske sufragetke in druge odlične ženske za njihovo mnenje. Vojvodinja Uzes je kratko odgovorila: "Hudodelstvo ni uiti moškega niti ženskega spola." Zelo bojevitá madame Anelert pravi: "Oba spola morata biti enaki pred volilno omaro in guillotine." Zdravnica madame dr. Pelletier meni: "Galanterija, ki noče videti ženske na guillotine, je ravnotako insultiranje ženskega spola, kakor vsaka druga galanterija." Madame Oddo Defflou, juristinja, predsednica komisije za študij državljanskega prava žensk, pravi zelo nagajivo: "Če kaka ženska izvrši umor in četudi na svojem lastnem soprogu, tedaj se mora nad njo izvršiti zakon." Madame Vincent pa je proti temu, da bi se ženskam sekale glave, ker ji niso pustili, da bi sodelovala pri zakonih, ki določu-

jejo smrtno kazni. In znana novelistka Daniel Lesueur meni: Jaz le eno natančno ne vem: Ženske, ki pridejo vpoštev, namreč morilke, so gotovo proti smrtni kazni.

Prepir za obleko po modi X-žarkov.

Iz Rochesterja poročajo: Obupni, toda brezuspešni trud mestnih očetov, ustvariti kompromis med vročo poletno temperaturo in lahko žensko modo, je javno mnenje v Rochesteru odločno dovedlo do tega, da je začelo priznavati, da, celo odobravati lahke poletne obleke, obleke po modi X-žarkov. In prebivalci tega mesta nastopajo proti policijski oblasti, ki zahteva, naj se vsa krasota ženskega telesa skriva pod nelicnimi oblekami. Ta odpor prebivalstva se je videl pretekli četrtek popoldne, ko je množica branila neko mlado damo pred nasilstvom dveh policistov, ki sta jo hotela aretirati, ker je bila njena obleka skoraj brez — blaga. Mlada dama, Miss Alice Burnett, je dobroznana in splošno občudovana krasotica v mestu. S svojo brezskrbnostjo, s katero je šla po najzibavejših cestah v svoji eterični obleki, kakoršne v taki finosti in nežnosti še niso videli, je gotovo hotela izprejgati poslednjo besedo o sporu za poletne obleke. In množica jo je burno pozdravljala in odobravala njen nastop. Ko sta policista branila mlado, energično damo prijeti, jo je obdala neprodinra množica, skozi katero se policista navzile grozjam nista mogla preriti. Med tem sta pa dva navdušena mlada gospoda odpeljala v avtomobilu ogroženo krasotico.

Galantni župan.

"La Vie Parisienne" pripoveduje iz Italije naslednjo dogodbo: Kraljica Jelena je prišla v malo mestec v bližini Florence K blagoslovljenju Viktor Emanuelovega spomenika. Po slavnostnih govorih so kraljici ponudili kozarec, napolnjen s sektom. Pri tej priliki pade, ne da bi navzoči opazili, kapljica na njeno obleko. Kraljica hitro seže v žep, da si vzame iz njega žepni robec, toda skromni gospod župan se oglasi z zvestoudanim glasom: "Prosim, Veličanstvo ni potreba, ker je že vse plačano!"

NE OZIRAJTE SE

na to, kar drugi povedo, ampak pridite in prepričajte se sami, KAKO LETINO IMAJO FARMARI

na farmah, katere smo mi prodali, ne samo v Wausaukee, Wis., ampak tudi v sosedni slovenski naselbini Crivitzu in vsej tej okolici.

Vincene Petrovič iz Johnston City, Ill., kateri je bil tukaj v sredi meseca julija in se na lastne oči prepričal, kako letino imajo tukajšnji farmarji v primeri z onimi iz južnega Illinois, se ni mogel načuditi rodovitnosti te zemlje, dobremu in ugodnemu podnebju in zdravi in čisti vodi. Navdušen je vzel s seboj nekaj vzorcev, da jih pokaže svojim prijateljem. In prejel smo pismo od njegovega prijatelja Josipa Remitz, v katerem nam piše med drugim sledeče: "Dam Ti vedet, da sem govoril s stricem in Petrovičem in sta mi pravila, da sta prav zadovoljna. Tudi sem videl stvari, ki sta jih prinesla iz Wausaukee in kar nisem se mogel dovolj načuditi, da je tako dobro zrastle in obrodilo v takem malem času, zatorej Ti povem, da sem res zadovoljen..." (Remitz je od nas kupil farmo v aprilu.)

SEDAJ JE ČAS, da si pridete ogledati ta svet, ravno sedaj, ko je malo žito v klasju, ko je druga košnja skoro zrela, ko vidite kako drevesa rade in koliko krompirja sme farmar pričakovati.

Južne države so uničene od prevelike suše, vsa letina izgleda slabo. V Marinette County smo imeli dosti dežja celo leto. Letina dobro izgleda in farmar se veseli obile žetve. Pažniki so lepi, zeleni, koruza je temno zelena, žitna polja izgledajo kot morski valovi. Take rejene in debele živine malo kje najdete, kot ravno tu.

Kdor misli kupiti farmo, divji svet ali pa že obdelano s poljopi, naj pride sedaj ali pa piše za natančna poudanja.

ADOLF MANTEL,
133 W. Washington St.,
Room 1007, Chicago, Ill.
Telefon: Franklin 1800.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

za Zedinjene države Severne Amerike.

Sedež: FOREST CITY, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

ODBORNIKI:

Predsednik: MARTIN OBERMAN, Box 152, Forest City, Pa.
Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 152, Forest City, Pa.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 152, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 152, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUEH, Box 152, Forest City, Pa.

MADZORNICI:

Predsednik madzornega odbora: KAROL KALAR, Box 152, Forest City, Pa.
I. madzornik: IGNAC PODVAHNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
II. madzornik: FRANK SUNK, 50 Mill St., Luzerne, Pa.
III. madzornik: ALOJZ KAVCAR, 288 Cor W. 1st St. Waco Springs, Pa.

POROTNI IN PRIZIVNI ODBORI:

Predsednik porot. odbora: PAUL OBERMAN, Box 152, WPA, Pa.
I. porotnik: MARTIN OBERMAN, Box 152, Mineral, Kan.
II. porotnik: ANDREJ ELAK, 7715 Leiser St. Cleveland, OH.

VRHOVNI ZORAVNISI:

Dr. J. M. DELINKAR, 517 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Diplomirani inšpektor I. ranga IVAN TELBAN, 2 R. Box 152, Forest City, Pa.
Inšpektor gladih je "GLAS NARODA".

IZ URADA GL. TAJNIKA ZDRUŽENIH DRUŠTEV SV. BARBARE S SEDEŽEM V FOREST CITY, PA.

Kot je bilo že naznanjeno, se prične konvencija 22. sept. zjutraj. Vsi delegati so naprošeni, da naj tako uredijo vožnjo, da da bodo zbrani, če le mogoče, že v nedeljo zvečer v Pittsburghu, da se bo konvencija lahko točno pričela.

Nadalje naznanjam vsem postojnim tajnikom, da mi zaradi konvencije ni bilo mogoče kakor poprej razposlati assesmentov, kateri je za plačati 5. okt. 1913. I. Moški oddelek: Oni, ki so zavarovani za \$500.00, plačajo po \$1.25, oni, ki so za \$250.00 pa po \$1.00. 2. Ženski oddelek: Ženske, zavarovane za \$500.00 plačajo po 40 c, za \$250.00 pa po 20 c. 3. Otroški oddelek: Vsak otrok plača po 10 c.

Tajniki so naprošeni to upoštevati. Kar bode zaradi konvencije zastalo, se bo že po konvenciji spravilo v pravi tek. Če ima kdo kaj nudnega za časa konvencije naj pošlje na sledeči naslov: Kranjsko Slovenski Dom 57 and Buttler St., Pittsburgh, Pa.

Bratski pozdrav vsem članom in članicam, delegatom pa na veselo svidenje.

I. TELBAN, gl. tajnik.

DELEGATI DRUŠTVA SV. BARBARE, kteri so bili izvoljeni meseca junija za na konvencijo v Pittsburg.

Štev. postaje:

1. v Forest City, Pa., John Tornič in Andrej Oražen oba Forest City, Pa.
2. v Moon Run, Pa., Frank Močnik, Box 133.
3. v Luzerne, Pa., Frank Križe, Luzerne, Pa.
4. v Cleveland, O. John Widervol, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
5. v Lasalle, Ill., Mihael Kobal, 1026 Main Str., Lasalle, Ill.
6. v Johnstown, Pa., Ivan Tegelj, 1115 Wirginia Ave., Johnstown, Pa.
7. v Weir City, Kans., Frank Premk, R. R. No. 1.
8. v East Mineral, Kan., John Kastelic, Box 56, Mineral, Kans.
9. v Balton, Ala., Joe F. Kren, Box 33, Piper, Ala.
10. v Huntington, Ark., Anton Drenik, Box 16, Huntington, Ark.
11. v Willock, Pa., Lovrene Dolenc, Willock, Pa.
12. v Broughton, Pa., Pavel Fortuna, Anton Demšar, Broughton, Pa.
13. v Fleming, Kans., Martin Štefančič, R. R. No. 2, Pittsburg, Kans.
14. v Bridgeport, O., Anton Hočevan, R. F. D. No. 2, Box 1134 Bridgeport, O.
15. v Claridge, Pa., Anton Reher, Claridge, Pa.
16. v Little Falls, N. Y., Frank Boštinar, 36 Diamond Str., Little Falls, N. Y.
17. v Imperial, Pa., John Pirih, Box 302, Imperial, Pa.
18. v Springfield, Ill., John Kulovec, 1019 E. So. Grand Ave.
19. v Fort Smith Ark., Frank Teropčič, R. F. D. No. 3, Bx 145.
20. v Collinwood, O., Matija Kastelic, 15924 Saranac Rd., Collinwood, O.
21. v Yale, Kans., Alojz Cvetko, Yale, Kans.
22. v South Lorain, O., Frank Petrich, 1701 E. 29th St. Lorain, O.
23. v Rock Springs, Wyo., Frank Planel 299. H. 3rd St.
24. v Eveleth, Minn., John Pogačnik, 43 Morman Ave.
25. v Calumet, Mich., Karel Jerele, Bluejacket, štv. 540. Sider St.
26. v Braddock, Pa., Jernej Zagore, 36 Rige Ave., Braddock, Pa.
27. v Cleveland, O., Karol Bauzon, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, O.
28. v Vandling, Pa., Alojz Zaverl, Vandling, Pa.
29. v Ralphyon, Pa., Martin Korošec, Box 205, Ralphyon, Pa.
30. v Radley, Kan., Matevž Birk, E. R. No. 1, 1 Donkirk, Pittsburg, Kans.
31. v Clarksville, Pa., Jurij Pervič, Box 11, Universal, Pa.
32. v Mulbery, Kans., Martin Smolčnik Breezy Hill Sta., Box 61, Mulbery, Kans.
33. v Winterquarters, Utah, Louis Blažič, Box 102, Winterquarters, Utah.
34. v Franklin, Kans., Anton Selak, Box 56, Franklin, Kans.
35. v Pens. Sta., Pa., Andrej Sirk, 617 Chesnuth Str., Jeanette, Pa.
36. v Frotenae, Kans., John Kerne, Box 147.
37. hode zastopal glavni tajnik.
38. v East Palestine, O., Jakob Istenič, Box 374.
39. v Burdine, Pa., John Taučar, Box 82, Burdine, Pa.
40. v Skidmore, Kans., Valentin Platiša, R. F. D., No. 3, Box 221 Columbus, Kans.
41. v Pittsburg, Pa., Joseph Pogačar, 5037 Butler St., Pittsburg, Pa.
42. v Greensburg, Pa., Josef Novak, Box 623, Greensburg, Pa.
43. v Conemaugh, Pa., Frank Paulovič, Box 705.
44. v Homer City, Pa., bo zastopal gl. tajnik.
45. v Chisholm, Minn., bo zastopal gl. tajnik.
46. v Jaksville, Kans., Jakob Boloh, R. F. D. No. 1, Pittsburg, Kans.
47. v Nedloge, Mont., bo zastopal gl. tajnik.

64. v Smithfield, Pa., Jakob Zupančič Callier, Box 44.
 65. v Joliet, Ill., Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 66. v Indianapolis, Ind., Alojz Muren, 710 Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
 67. v Hostetter, Pa., Vincene Valež, Box 16, Lojalkhonna, Pa.
 68. v Detroit, Mich., Mihael Klobčič, 70 Buenawesta, E. Detroit, Mich.
 69. v New Alexandria, Pa., Anton Bernad, Box 114, New Alexandria, Pa.
 70. v Leadville, Colo. John Fajdiga, 404 Chesnut Str., Leadville, Colo.
 71. v Farrel, Pa. bo zastopal gl. tajnik.
 72. v Staunton, Ill., bo zastopal gl. tajnik.
 73. v Bryant, Okla., bo zastopal gl. tajnik.
- Ti delegatje so prijavljeni, ki so bili izvoljeni v mesecu juniju; nekatere postaje bodo šele izvolile delegate v mesecu avgustu, katere potem objavim.

Z sobratiskim pozdravom

IVAN TELBAN.

Prijetna vest

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVO V ZEDINJENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNE DRAGINJE JE, DA NAŠA :

slovenska unijska tiskarna računa še vedno najnižje cene za vse najboljše društvene in trgovske TISKOVINE. Tisoče zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgotovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočim društvom.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vseh mer, bolniške liste, pravila, prošnje za vspejem, plačilne knjižice, vse tiskovine za veseliče. Ako imate sploh kako tiskovino, pošljite jo nam, in od nas dobite točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pišite po cene.

Prva slovenska unijska tiskarna

CLEVELANDSKA
AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jednotini in Zvezini znakovi.

Srednja velikost, zato pa dobro blago in po ceni. En znak stane 15c, 12 pa za \$1.10; zlate znake prodajam pa po \$1 kos. Znake imam prirejene kakor gumbje, ali pa kakor igle za kravate. Imam pa tudi v zalogi priveske vsakovrstnih znakov. Cena priveskom z znakom na eni strani je \$1.75 in na obeh straneh po \$2. Na željo napravim na vsaki strani drug znak. V zalogi imam sledeče znakov: K. S. K. J., J. S. K. J., Sv. Barbare v Forest City, Pa., S. N. P. J., S. S. P. Z., S. D. P. Z., S. D. P. D., H. S. Z., Z. S. Z., H. Zajednice v Ill., N. H. Z. Male zneske pošlje se lahko v poštnih znamkah.

Naslov za znake je:

M. Pogorelc,

box 226

WAKEFIELD, MICH.

Naslov za drugo trgovino je:

M. Pogorelc,

29 E. Madison St., Room 1112
CHICAGO, ILLINOIS.

Velika zaloga vina in žganja.

Marija Grill

Prodaja bele vina po 70c. gallon
crno vino po 50c. " "
Drobnik 4 galone za \$11.25
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gal. (močak) za \$16.00
Za obilno naročbo se priporoča

MARIJA GRILL,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O

Phone 246.

FRANK PETKOVSEK,

Javni notar — Notary Public,
718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA finega vina, najbolje izganje te izvrstne smotke — patentovana zdrava vila.

PRODAJA vošne listke vseh prekomorskih št. št.

POŠILJA denar v star kraj sancijske in poštene

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Zastopnik "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St. New York.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Jugoslovenska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

VRADNIKI

Predsednik IVAN GERE, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOŽIČ, Ely, Minn., Box 44.
Glavni tajnik: G. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 44.
Pomoćni tajnik: MIHAIL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1804 St. 10th St.
Kaznjak: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 108.
Kaznjak: ALOIS VIBANE, Laramie, Wyo., 1700 St. 10th St.

VRHOVNI ZDRAVNIKI

Dr. MARTIN A. IVAN, Ely, Minn., Box 108.

NAZORNIKI

ALOIS KOSTELIC, Ely, Minn., Box 108.
MIHAIL KLOBUČAR, Calumet, Mich., 115 - 7th St.
FREDERICK SMITH, Kansas City, Kan., 413 No. 4th St.

POROTNIKI

IVAN KREZIVNIK, Ely, Minn., Box 108.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 115.
MARTIN KOCHEVAC, Pueblo, Colo., 1111 Elder Ave.

Vsi opisi naj se pošljejo na glavnega tajnika, vse denarne priloge pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Pročke v Ljubljani. V sentski kobilski cerkvi se je poročil občanški svetnik in hišni posestnik Tomaž Novak z g. dr. Marijo Pipan. Ženin in nevesta sta istočasno obhajala tudi desetletnico, odkar delujeta v tobačni tovarni. Anton Rasperger, uradnik južne železnice na Dunaju, se je poročil z g. dr. Ljuzko Eržen iz Ljubljane. V franciškanski cerkvi se je poročil magistratni koncipist Vladimir Breskvar z gospico Valčič Skušnikovo, hčerko velečislane in ugledne rodbine ljubljanske.

Konjski tatovi. Večkrat se sliši, da so bili kje na Hrvaški konji ukradeni in odgnani čez mejo, a o tatovih ni sledi. Skoro gotovo imajo tatovi zveze v sosednjih deželah, tako tudi na Kranjskem. Dne 27. avgusta opoldne je na novomeško županstvo dospel iz Ivanec-Klostra pri Belovarju brzojav, da sta bili ondi ukradeni dve kobilici in eno zrebe v vrednosti 3400 K. Zvečer je došla še ena brzojavka, iz česar se je dalo sklepati, da so se tatovi s konji obrnili proti Dolenjski. Le zgolj slučaj pa je bil, da so vsaj konje še tisti večer dobili. V Novem mestu bivajo konjski mešetar Lužar je bil namreč slučajno tisto popoldne v okolici Bele Cerkve. Pri tej priliki je v gostilni Hasel v Kronovem videl tri konje, pri njih pa človeka, ki ga je poznal kot konjskega mešetara iz Hrvaške in ki je se le prestal kaznen zaradi sličnih kupel. Ko je Lužar prišel v mesto, ga je stražnik opozoril na brzojavno zasledovane konje, nakaž mu je Lužar povedal, kje in kako je konje videl. Odpeljali so se po 9. zvečer proti Kronovem, in sicer dva orožnika, en mestni stražnik ter omenjeni domači konjski mešetar. Že pred vasjo Ločna pa so dobili zasledovane konje, pa tudi več mož. Eden izmed njih je bil znani konjski mešetar Tekster iz Črešnjice pri St. Petru. Hrvaški pogonjač je sicer zbežal, a dobili so konje, pripeljali v Novo mesto, kjer so čakali na svojega gospodarja, da si pride ponje.

Nasilnež. Dne 27. avgusta se je usedel Juri Zdešar, rodom iz Stajerskega, na vrtljak, ki se je nahajal na Traunovem vrtu na Glincah. Ko je lastnik vrtljaka ustavil, bi se bil Zdešar rad še naprej vozil, seveda zastoj, česar pa lastnik ni hotel pripustiti. To je Zdešarja, ki je bil nekoliko okajan, tako razkačilo, da je skočil v lastnika ter ga vrgel ob tla. Ker se je bilo bati še hujšega, so poklicali stražnika, a tudi stražnik je nalezel na slabo. Med aretacijo je Zdešar potegnil nož in z njim varnostnemu organu zadal v roko dva sunka, ki pa k sreči nista povzročila težke telesne poškodbe. Stražnik je dobil potem uradno zdravniško pomoč, Zdešar pa je bil kljub svoji nasilnosti priveden v zapor in pride zaradi javnega nasilstva in telesne poškodbe pred sodišče.

STAJERSKO.

Hitro uradovanje. Iz Hrastnika poročajo: C. kr. okrajno glavarstvo je preklicalo pasji kontumac v laškem okraju z dne 11. avgusta. Dotični akt je rabil Hrastnik celih 12 dni. Kadar se hoče komu škodovati, je uradna pot silno kratka.

Prvi aeroplan so dne 24. avgu-

sta ob 7. zvečer videli leteti čez Hrastnik v smeri Gracde-Ljubljane.

Pencvna poveljstva okrajnega tajnika Roberta Kaiserja. Pred prilično tremi meseci so bili opozorjeni merodajni krogi v Rogatcu, da si tajnik rogaškega okrajnega zastopa Robert Kaiser na nepošten način krpa svoj žep. Bilo je vse zastoj. Mož sedi še danes na svojem mestu — kljub temu, da sta orožništvo in pa Kaiserjev predstojnik ter zaščitnik, načelnik okrajnega zastopa Dr. Schuster obveščena že o novi Kaiserjevi poveljstvu. Dr. Schuster je ustmeno opomnil župana občine Donačka gora, Frana Mikšca, naj vendar občina odraja denar za galico, ki so jo prejeli občinarji v letu 1912. Okrajni zastopar da je občino za to svoto že trikrat spominjal. Župan Mikšc je na ta ustmeni opomin vprašal prejšnjega župana Polajžarja, kako je s tem plačilom in ta mu je pokazal od okr. tajnika Kaiserja izpolnjeno potrdilo, da je galica plačana! Opomina pa občina seveda ni dobila nobenega, ker so šli opomini iz lahko umivljivega razloga v — koš. Bilo je jasno, da je Kaiser denar poveril in obvestilo se je o stvari orožništvo in dr. Schuster. A to izda v Rogatcu malo, Kaiser uraduje dalje, ne da bi mu kdo kaj storil. Spominna vredno je, da je to četrta poveljstva Kaiserjeva, ki je splošno znana. Nerazumljivo je človeku s polnim pravnim čutom, da morejo take razmere obstajati; Kaiser ima 200 K mesečne plače za svoje malenkostno delo, je torej znatno preveč plačan in še poverja. Ali se dr. Schuster ne more ločiti od njega? Ali hoče počakati, da se zgodi kaj hujšega? Kje so nadzorne oblasti, da bi se davkoplačevalci pomirili?

Čuden samomor. Nad Dolom pri Hrastniku se je 19letni pastir Kaša na čuden način usmrtil. Gospodinja ga je poslala po ljubljano, kar ga je tako razjezilo, da se je sklenil usmrtiti. Obesil se je na vejo nekega drevesa. Ker je bila pa veja prešibka, se je toliko pobesila, da se je dotika! pastir z nogama in rokama tal. Tako na "vseh stihih" čepečega so ga našli še le čez tri dni.

PRIMORSKO.

Senzacionalen umor pri Sv. Jakobu v Trstu. Delavec državne železnice Peter Ražen je zalotil svojo ženo v spremstvu njenega ljubčka nekega kapitana parobrodne družbe Tripkovič v kavarni Tomaso. Žena, ki je še zelo mlada in ki se je poročila že pred šestimi leti ter ima tri otroke, je bila mozu že dalj časa nezvesta. Večkrat sta se že sprla in tudi ločila, vendar je dobri mož ženo, ko je bila od ljubčka zapuščena, zopet vzel k sebi. Toda poboljšala se ni. Povodom te zadnje nezvestobe se je mož tako razburil, da je sklenil napraviti temu pasjemu življenju konec s tem, da ubije ženo. Sledil je nekoliko časa nezvesti ženi z njenim ljubčkom in se je nato podal domov. Raznava žena, ki je bila tudi strežajka v mestni bolnišnici, se je zalagala možu, da gre v bolnišnico in da se morda vrne zvečer. Toda mesto da bi šla v bolnišnico, je šla s svojim kapitanom, zvečer pa je poslala domov neko Emilijo Bizjakovo, da je spala pri nje-

nih otrokih, medtem ko se je ona zabavala. Mož je prišel domov, v ženi postelji je ležala Emilija Bizjakova, katero je imel on za svojo ženo. Poleg nje je ležala tudi neka Ana Maraspinova, sorodnica nezveste žene, ki je prišla v Trst po otroke nesrečne zakonske dvojice. Mož je stopil k postelji, kjer je spala Emilija mesto njegove žene. Udaril jo je s polenom parkrat po glavi in jo nato petkrat ustrelil v obraz. Nesrečna žrtev zakonske nezvestobe je ostala seveda na mestu mrtva. Ko je Ražen spoznal svojo zmotu, se je bradko razjokal in šel z Maraspinovo takoj na policijo, kjer je vse priznal. Maraspinovo so pustili domov, da oskrbi otroke. Ražna pa so zaprli. Tudi nezvesta žena je šla, ko je čula o nesreči, na policijo. Po zaslišanju so jo izpustili na prosto. Dne 26. avgusta popoldne so pokopali nesrečno žrtev Emilijo Bizjakovo. Pogreba se je udeležila zelo velika množica sosedov in znancev. Žena Ražnova je izginila iz Trsta in do sedaj še ne vedo, kje je.

Nesreča. V škedenjskih plavžih je povozil tovarniški vlak delavca Marka Perhava iz Čakaveca. Kolesa so truplo ponesrečenca popolnoma pretrgala. Kdo je nesrečo zakrivil, še ni dognano.

Ptočljena jadrnica. Iz Reke se poročajo: Pri uvozu parnika "Grof Szerenyi Bela" v pristanišče Porto Baros je trčil parnik vsled nerodnega obračuna v jadrnico "Romolo II." iz Pirana. Jadrnica se je kmalu po sunku potopila. Dalje je trčil parnik pri isti priliki v nek v pristanišču zasidran parnik in ga precej poškodoval na prednjem delu.

Slepar s kavicjami. V nekem draždanskem listu je bil pred kratkem objavljen oglas, glasom katerega je iskal lastnik hotela Exeelsior v Trstu hotelskega ravnatelja, blagajnika, več kuharjev in natakarjev. Za omenjena poudena mesta so se oglašili trije kompetenti. Lastnik je zahteval od njih kavejco, in sicer 2000 K, 1000 K in 500 K. Ker mu ponudniki niso poslali takoj kavejce, jih je začel dozdnevni lastnik hotela nadlegovati, da naj mu čim prej pošljejo denar. Ta zahteva se je zdela dotičnim sumljiva in ovadil so čelo zadevo policiji, ki je dognala, da je dotični lastnik, ki se je izdajal za Charlesa Diesa, čisto navaden slepar, znanj Dušan Kišov, katerega so aretirali.

Vlom. V trgovino za čevlje Petra Podberška na Lloydovi cesti v Trstu so vlomili neznani tatovi in so odnesli za 900 K usnja in čevljev. Policija je aretirala nekega Rudolfa Habermana, ravno ko je nesel velik zaboj blaga iz mesta. Njegovi tovariši so pobegnili.

Okraden sodnik. Pred kratkim se je mudil v Trstu okrajni sodnik dr. Hektor Franceschini iz Gorice. Hodil je po mestu, pri Sv. Jakobu pa je skočil v tramvajski voz, da se popelje k Sv. Soboti. V vozu je bilo nekaj mladeničev, ki so se vedli sumljivo in sodnik je začel pazno gledati, koga se lotijo, da ga okradejo. Gledal in gledal in ko slednjič potiplje za svoj žep — denarnice z blizu 200 kron ni bilo več.

Trgovke s človeškim mesom. V Trstu so se pred dnevi pojavile tri elegantne ženske. Vsele so se v hotelu "Moncenio" in so se vpisale kot Leonilda Luxardo, Fortunata Uknar in Matilda Pipan. Nastopale so zelo mogočno, in ker so prišle iz Egipta, je policija takoj zavohala, da tržijo s človeškim mesom. Sklenili so jih zapreti, a ko pridejo policijski agenti nekega jutra v hotel, tiče ni bilo. So gotovo slutile nastavljen limanice in so pobegnile.

KOROŠKO.

Zastrupila se je v Celovcu 20-letna dekla Urša Košutnikova; pila je lizol. Odpeljali so jo v brezupnem stanju v bolnišnico. Vzrok samomora ni znan.

Nevarnega vlomilca je aretirala dne 26. avgusta policija v Beljaku. Ta je 22letni postopač Julij Bader, ki je izvršil v zadnjem času, posebno po Zgornji Koroški, več zelo predrznih vlovov. Bader je zelo nasilen in nevaren človek in se ga boji cela soseska, kjer se prikaže.

jak-kolesar in ga s puško težko ranil na desnem očesu. Prostopotilec se je odpeljal na kliniko v Gradec.

Konj ga je sunil v trebuh. V Beljak so dne 25. avgusta pripeljali nekega kmeta. Vozil je vojaško prtljago. Med potjo ga je sunil nek vojaški konj v trebuh in ga smrtnonevarno poškodoval.

Požar v Beljaku. Leseno skladišče trdke H. L. Moritsch je popolnoma pogorelo. Škode je okolo 200.000 K, ki je pokrita z zavarovalnico. Ogenj je bil najbrže podtaknjen. — Pogorela je popolnoma papirnica, last beljaške občine, ki jo je imel v najemu Raditsch; ostalo je le zidovje. Škoda je ogromna a je krita z zavarovalnico. Kot požigale so aretirali tovarniškega obratovodjo I. Schmidta.

KRETANJE PARNIKOV
KEDAJ ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

PARNIK	ODPLUJE	
K. Wilh. d. Gr.	16. sept.	Bremen
Rotterdam	16.	Rotterdam
La Savoie	17.	Havre
Koenig. Louise	17.	Bremen
Celtic	18.	Liverpool
St. Paul	19.	Southampton
Imperator	20.	Hamburg
Reichsbecker	20.	Havre
Patricia	20.	Hamburg
Majestic	20.	Southampton
Kronland	20.	Antwerpen
Kaiser Wilh. II	23.	Bremen
America	23.	Bremen
Potsdam	23.	Rotterdam
Lusitania	24.	Liverpool
La Provence	24.	Havre
Florida	24.	Havre
Cedric	25.	Liverpool
Fr. d. Grosse	25.	Bremen
St. Louis	26.	Southampton
Oceanic	27.	Southampton
Finland	27.	Antwerpen
Chicago	27.	Havre
Kpnar Wilh.	30.	Bremen

Glede cene za parobrodne listke in vsa druga pojasnila obratite se na:

Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York City.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam rojakom v Minnesoti, da prodajam lote v Duluthu, Chisholmu in drugih mestih v Minnesoti. Ravnotako imam na prodaj več sveta v Oliver Township, Wis., ter mnogo najboljših farm in tudi hiš po Range.

Zaeno pa tudi naznanjam, da sem pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda". Rojakom zagotavljam, da bode vsako z moje potrebo zadovoljen. Pojasnila na vsakovrstna vprašanja dajem rojakom radevolje, naj si bodo že pismena ali ustmena. Pišite torej še danes, ali se zglasite pri meni na Minnesota Ave., Gilbert, Minn.

S spoštovanjem se priporočam
Louis Vessel,
P. O. Box 337, Gilbert, Minn.

IZJAVA.

Tem potom opozarjam vse one, ki dolgujejo mojemu umrlemu možu Johnu Kus, Salooner, 702 Holmes Ave., Indianapolis, Ind., da se v teku 10 dni oglasijo pri meni podpisani. On je umrl meseca avgusta in meni izročil vse tirjave. Kedor se ne oglosi, sem ga primorana predložiti sodniji. Torej naj se vsak čuva nepotrebnih stroškov.

Antonija Kus,
702 Holmes Avenue,
(11-12-9) Indianapolis, Ind.

Koledar za leto 1914

se že marljivo tiska in bode letos obširnejši nego je bil dosedaj. Obsejal bode razne zanimive kratke povesti, obilo slik in drugih zanimivosti. Cena mu bode kakor dosedaj 30 centov s pošto vred.

Upravništvo Glas Naroda.

Trgovca z latnino
M. POGORELC,
29 E. Madison St. — Room 1112,
Chicago, Ill.

Opomba: Pazite na oglas v sobotnih številkah.

Krasne stroje prav poceni. Pošljamo naravnost iz tovarne. Novi slovenski rekord. 12 pesem zastoni. Pisite po krasni cenik. Transatlantic Co., 73 Cortlandt St., New York, N. Y.

50,000 KNJIŽIC

Popolnoma Zastonj.

IMATE LI

ZASTONJ MOŽEM

Ta knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Ne dajate svojega težko prisluženega denarja za navedena zdravila dokler ne prečitete te knjižice. Prihranila vam bode mnogo denarja in vam razodela, kako lahko postanete močan in krepak. Zapišite si: Knjižica se dobi popolnoma zastonj. Mi plačamo poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena. Nihče ne bo vedel, kaj je razen vas. Zapišite spodaj razločno svoje ime in naslov spodaj na kuponu, izrežite ga in pošljite nam. Ostalo izvršimo mi.

Pošljite Nam Ta Kupon še Danes.

DR. JOS. LISTER & CO., Aus. 400, 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me vaša ponudba, s katero nudite zdravilno knjižico brezplačno, in prosim, pošljite mi jo takoj.

Ime

Naslov

Država

Iščem svojega prijatelja JANEZA PRELC. Pred tremi leti sva bivala skupaj v Akron, Mich. Prosim cenjene rojake, če kedo ve zanj, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — John Ivančič, Taiger Mine, Silverton, Colo. (12-16-9)

Josip Scharabon
blizu Union postaje
415 West Michigan St.,
Duluth, Minn.
Pošiljam denar v staro domovino in prodajam parobrodne in železniške listke.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

ZASTAVE, REGALJE, ZNAKE, KAFE
PEČATE IN VSE POTREBSCINE
ZA DRUŠTVA IN JEDNOTE!

Delo prve vrste. Cene nizke.

F. KERŽE CO.

2616 S. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL.

SLOVENSKE CENIKE PIS LJAMO ZASTONJ.

Neredna prebava.

TRINERJEVO Ameriško Elixir grenko vino.

To izvrstno sredstvo bo popolnoma očistilo prebavni sistem, ne da bi povzročalo kolike ali kakih drugih bolezni. Pač bo pa povečalo tek, dalo moč notranjim organom ter olajšalo konstipacijo in vse bolezni, ki so v zvezi z njo. Uporabi naj se ga pri vsaki indispoziciji.

Imejte to zdravilo vedno v svoji hiši ter ga rabite pri:

- konstipaciji,
- glavobolu,
- bolečinah v črevesu,
- slabosti,
- nervoznosti,
- slabi prebavi,
- izgubljenem teku,
- slabokrvnosti,
- bolečinah po obedu.

Ne odlašajte v mnenju, da bodo take indispozicije izginile same po sebi. Ako se jih ne zdravi pravilno, vedno slabe organe. Najboljše zdravilo v vseh takih slučajih je:

Trinerjevo Ameriško Elixir grenko vino.

V lekarnah. Odklanjajte ponaredbe.

JOSEPH TRINER,

Importer and Exporter

1333--1339 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Skrivnosti Pariza.

Slika iz nižnj življenja.

Episod Eugene Sue. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

(Nadaljevanje.)

— No, meni je vseeno; se celo ljubše mi je, ker bo mislila, da je še moja dolžnica.

— Ali ne boš molčala?

— Moj Bog, kako ste me pogledali! Gorje mi, kdor ima kaj z Vami! Zve grem, že grem.

Mati Ponisse je šla.

Cez par minut se je vrnila rekoč:

— Plesalka mi ni hotela vrjeti in je vsa zardela, ko sem ji povedala, da jo Vi pričakujete. Dovolila sem ji, da sme iti z Vami in od samega veselja bi me kmalo objela okoli vratu.

V tem trenutku je vstopila Marijina Cvetlica, oblečena kot prejšnji večer: rjava obleka, na hrbtu zvezana pisana ogrtača, na glavi rufa, izpod katere je mahalo par plavih kodrov.

Ko je zagledala Rudolfa, je znova zardela in povesila trepalnice.

— Ali hočete iti z menoj na deželo?

— Zelo rada, gospod Rudolf; madama mi je že dovolila.

— Da, zato, ker si bila vedno pridna in ubogljiva. Daj mi poljub.

Stara copernica ji je ponudila zabuhlo lice.

Ubožica se je hotela skloniti k njej, toda Rudolf je planil hlauro v stran, prijel Plesalko za roko in zapustil gostilno.

— Pazite, gospod Rudolf — je spregovorila Plesalka — v glavo Vam bo vrgla kako stvar; ona je zelo zlobna.

— Le pomirite se, otrok. Toda kaj Vam je? Tako ste žalostna. Ali ne greste rada z menoj?

— Ravno nasprotno — toda — Vi greste poleg mene.

— No, in?

— Delavce ste — kakšna oseba bi lahko povedala Vašemu gospodarju, — kar bi bilo slabo za Vas. — Idite sami — jaz bom šla za Vami do barriere. — Ko bova na prostem, greva lahko zopet skulptaj.

— Ne bojte se — ji je odvrnil Rudolf, katerega je ganila ta nežnost in jo prijel zopet za roko: — moj gospodar ne staneje v tem delu, sicer pa vzameva takojšnjo kočijo.

— Kakor hočete, gospod Rudolf, opomnila sem Vas samo zato, da bi ne imeli nikakih neprilic.

— Saj Vam vrjame in hvala Vam. Povejte odkrito: ali Vam je popolnoma vseeno, kam da greva?

— Popolnoma vseeno, gospod Rudolf, samo da bova na prostem. Kako je lepo! Ali mi vrjame, da nisem bila že pet mesecev dalje kot na evetličnem trgu?

— Ali kupujete evetlice?

— Ne, ker nimam denarja; samo vidim jih rada, ker tako lepo diše. Če sem smela biti pol ure na trgu, sem bila tako vesela, da sem pozabila vse svoje trpljenje in žalost.

— In ko ste se vrnili k krčmarici v ono umazano ulico?

— Postalo mi je še težje pri srečanju kot mi je bilo prej; s težavo sem zadrževala solze, ker drugič bi bila tepena. Na trgu so se mi najbolj dopadle mlade deklice, ki so prodajale evetlične grmičje.

— Gotovo bi bila vesela, če bi imela rože na oknu.

— Seveda, gospod Rudolf. Ko je praznovala krčmarica svoj imendan, mi je podarila tak evetlični grm. Oh, moj Bog, kako sem bila srečna! Vedno sem ga opazovala štela njegove liste, cvete — toda zrak je tako slab v Cite. Po dveh dneh je že začel veneti in potem, pa Vi se boste smejali, gospod Rudolf.

— Ne, ne, pripovedujte naprej.

— Potem sem prosila mater Ponisse za dovoljenje, če bi smela nesti grmiček kmalo na izprehod. Šla sem z njim, kakor z otrokom, k zalivu, misleč, da mu bo tamšnje podnebje boljše delo. Uboghe lističe sem poskrpila z vodo, in ga pustila dobre pol ure na soncu, da se je posušil. Ubog grmiček ni v Cite videl nikdar sonca, v naših ulicah pristije namreč samo do strehe. Naposled sem se vrnila domov. Rečem Vam, gospod Rudolf, da mi je ta pot podaljšala najmanj za deset dni življenja.

— Vrjame! ali ste bili zelo žalostni, ko je zvenel?

— Jokala sem. Le poglejte, gospod Rudolf, Vam je lahko povem, da zamore človek tudi evetlice ljubiti! — pa se mi saj ne boste smejali?

— Nikakor ne; tudi jaz ljubim evetlice.

— Ubogemu grmičku sem hvala, da je tako lepo cvetel zame, čeravno ne; čeravno sem —

Deklica je povesila glavo in zarudela.

— Nesrečni otrok, pri spominu na svoj grozen položaj, bi lahko —

— Večkrat sem čutila potrebo umreti — ga je prekinila Plesalka. — Da, res, večkrat sem se gledala v Seino, pa sem se vedno spomnila evetlice, sonca — in si rekla sama pri sebi: reka je vedno tukaj; jaz imam šele sedemnajst let — Kdo ve?

— Ko ste rekli: Kdo ve? — ste upali —

— Da, upala sem —

— In kaj ste upali?

— Ne vem — upala sem — da, upala sem proti svoji volji —

V takih trenutkih mi je bilo, kot da bi ne zaslužila svoje usode, kot da je ostalo še nekaj dobrega v meni. Venomer sem mislila: Grdo so postopali z menoj, toda jaz pa le nisem nikomur ničesar slabega prizadela — če bi imela koga, ki bi mi stal z dobrim svetom ob strani, bi ne postala to, kar sem — Take misli so me nekoliko razvedrile.

— Vedno ta velika bol. — Ali nimate ničesar svojega?

— Ničesar.

— Čegava je ta ovrtnica?

— Matere Ponisse.

— Toraj nimate niti svoje rute, niti svojega žepnega roba?

— Ne, ničesar, popolnoma nič — Samo par suhih vejic evetličnega grma sem shranila in te so zame neprecenljive vrednosti, ker so moje.

Pri vsaki besedi se je Rudolf bolj začudil; on je poznal to strašno suženjstvo, strašnega prodajanja telesa in duše za siromašno stanovanje za par čunj in smrdljivo hrano, pa ni poznal.

Dospela sta do kočije in vstopila.

Rudolf je rekel kočijažu:

— Proti St. Denis; potem Vam bom že označil drugo pot.

Solnce je pripekalo, skozi odprta okna je prihajal v kočijo svež zrak.

— Ženski plašč! — je vzkliknila Plesalka, ko je zapazila, da sedi na kosu obleke.

— Da, za Vas je; vzel sem ga seboj, da bi Vas ne zeblo; le ogrnite se.

Reveča ga je začudeno pogledala.

— Moj Bog, gospod Rudolf, kako ste dobri; skoraj srām me je.

— Zato ker sem dober.

— Ne, toda zdi se mi, da danes drugače govorite kot včeraj.

— No, ali se Vam je včerajšnji Rudolf bolj dopadel kot današnji?

— Rajše Vas vidim takega kot ste danes. — Včeraj se mi je zdelo, da sva na isti stopinji. — Če tako govorim, sem seveda v sren prepričana, da nikakor ne more biti —

— Nekaj se mi čudno dozdeva, Marijina Cvetlica —

— Kaj gospod Rudolf?

— Ali ste že pozabili, da Vam je včeraj rekla Sova, da pozna Vašo mater?

— Ne, tega nisem pozabila; celo noč sem mislila o tem in sem zelo jokala; skoraj bi rekla, da si je Sova vse to izmislila, samo da bi mi prizadela še hušje bolečine.

— Oh, gospod Rudolf, kako bi bila srečna, če me pa mati ne ljubi! Saj bi me še pogledati ne hotela. Če me je ljubila — kako sramota bi ji napravila, do smrti bi se užalostila.

— Ako Vas je mati imela rada, bi Vam vse odpustila; če pa ne, bi Vas veseno morala ljubiti, ker ste po njeni krivdi prišli na tako rališče.

Kočija je zavila proti St. Denisu.

Čeravno je bila pokrajina monotona, je vendar tako vplivala na Plesalko, da se je znebila vseh žalostnih misli. Gledala je skozi okno in ploskala z rokami.

— Gospod Rudolf, kaka sreča! Trava! Polje! O, če bi smela izstopiti! — Krasno je ot! Kako rada bi hodila po tem travniku!

— Saj bova šla, otrok — Vstavite!

— Tudi, Vi, gospod Rudolf?

(Dalje prihodnjic.)

Za smeh in kratek čas.

Potrebno vprašanje.

Kmetova modrost.

— Poglej, celo leto sem že oženjen, pa še nikoli nisem dobil preveč soljene juhe ali zažgane pečenke.

— Ali smem vprašati, kje si na hrani?

Vzrok.

— Jaz sem postal abstinent in se vpisal v Sveto vojsko. Seveda iz notranjih razlogov.

— A? Kaj imaš pokvarjen želodec ali bolna jetra?

Pianinec.

Mestni otrok opazuje planinca: — Poglej, tako je zavriskal, da so mu kar nogavice ušle pod koleno.

Dobra razlaga.

Andrej: "Tolikokrat berem besedo 'konsekventen', kaj pa je to?"

Jože: "To ti lahko razložim." Konsekventen pomeni: "Ne tako, in ne tako, ampak zmerom tako, to je konsekventno."

— Včeraj ponoči se mi je sanjalo, da sem neki gospodični razkril ljubezen.

— Dalje, dalje; kaj sem jaz rekla na to?

V KOPALIŠČU.

— Lanjako leto se mi je zdelo kopališče veliko večje.

— Seveda, ker si bila bolj vitka.

HARMONIKE

bodisi kakoršne koli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpečno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsako pošlje, ker sem še nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravke vsem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd St., Cleveland, O.

Hamburg-American Line.

Edina direktna proga med
NEW YORKOM in HAMBURGOM,
PHILADELPHIO in HAMBURGOM,
BOSTONOM in HAMBURGOM

okrebljena s parniki na dva vijaka:
Kaiserin Augusta Victoria, Amerika, President Grant, President Lincoln, Cleveland, Cincinnati, Pretoria, Patricia, Pennsylvania, Graf Waldersee, Prinz Oskar in Prinz Adalbert.

katerim sledi v kratkem nov parnik na štiri vijake in turbinu
IMPERATOR
919 čevljev dolg, 50.000 ton, največji parnik na svetu.

Izvrstno poslovanje. — Nizke cene. — Dobra postrežba.

Za vse podrobnosti obrnite se na:

Hamburg-American Line,
41-45 Broadway, New York City
ali lokalne agente.

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA!

Vsak potnik, kateri potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali pa iz starega kraja naj obišče

PRVI SLOVENSKO-HRVATSKI HOTEL

AUGUST BACH,
145 Washington St., New York,
Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno šteta sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

Pozor, rojaki!

Dobil sem iz Washingtona svojo zdravila, karlačno stavlilo, kjer jamči, da se sva v vsa prava in koprstna.

Fe dolgem sem se mi je posrečilo iskal pravo Alpejsko tinkturo in Pomado proci inaslednje bi se mi morda, od katere zve sem iz Washingtona to tako lepo rezultiralo, karlačno stavlilo, kjer jamči, da se sva v vsa prava in koprstna.

JAKOB VANCIC
F. O. Box 22
Cleveland, O.

Zemljevid balkanskih držav

je dobiti po 15c. komad.

Stevens Publishing Company,

53 Cortlandt Street, New York

RED STAR LINE.

[Plovitba med New Yorkom in Antwerpom.

Redna tedenska zveza potom poštinih parnikov z brzoparniki na dva vijaka.

SEELAND 11,904 ton	ROONLAND 12,760 ton
FINLAND 12,760 ton	VADERLAND 12,017 ton
LAFLAND 12,694 ton	

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ogrsko, Slovenko, Hrvatsko, in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deželami je dvojna direktna železniška zveza.

Posebno se še skrbi za udobnost potnikov medkrova. Trečji razred obstoji od malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov.

Za nadaljne informacije, cene in vožne listke obrnite se je na

RED STAR LINE

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

(Francoska parobrodna družba.)

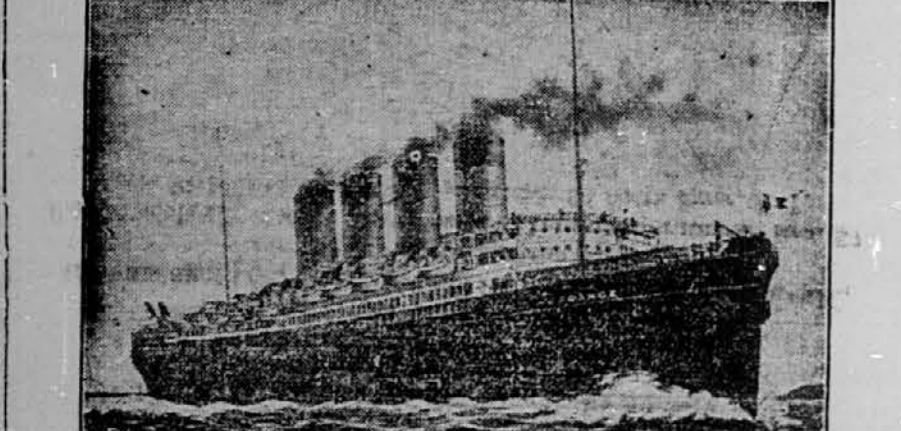
Direktna črta

do HAVRE, PARIZA, ŠVICE, INOMOSTA in LJUBLJANE.

Poštinih ekspres parniki so:

LA PROVENCE LA SAVOIE LA LORRAINE FRANCE

na dva vijaka na dva vijaka na dva vijaka na četiri vijake

Poštini parniki so:

"CHICAGO" "LA TOURNAI" "ROCHAMBEAU" "NIAGARA"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK, corner Pearl St., Chesebrough Building.

Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih iz pristanišča Stev. 57

North River in ob sobotah pa iz pristanišča 84 North River, N. Y.

LA SAVOIE dne 17. sept. 1913. LA LORRAINE 8. okt. 1913.

LA PROVENCE 24. sept. 1913. LA SAVOIE dne 15. okt. 1913.

FRANCE dne 1. okt. 1913. LA PROVENCE 22. okt. 1913.

POSEBNA PLOVITBA V HAVRE:

ROCHAMBEAU odpl. s pom. št. 57. dne 20. sept. 1913. ob 3 pop.

CHICAGO odpl. s pom. št. 57. dne 27. sept. 1913. ob 3. pop.

LA TOURNAI odpl. s pom. št. 57. dne 4. okt. 1913. ob 3. pop.

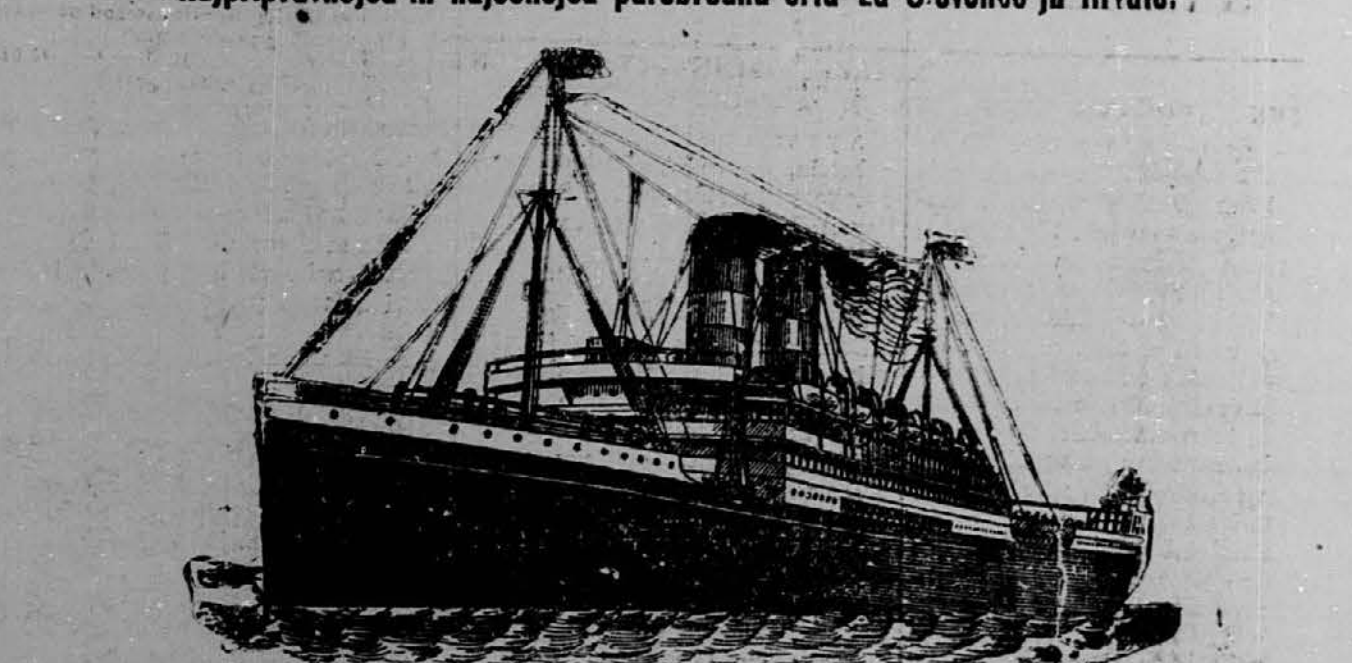
Parniki z zvezno zaznamovani linije pejdva vijaka.

Parniki s križem imajo po štiri vijake.

Avstro-Amerikanska črta

(preje bratje Cosulich)

Najpripravnjša in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate.

Novi parnik na dva vijaka "MARTHA WASHINGTON".

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Cena vožnih listkov iz N. Y. Yorka za III. razred so do:

PRVA LJUBLJANA 35.00
REKA 35.00
ZAGREBA 35.00
KARLOVCA 35.00

Na Martha Washington in Kaiser Franz Josef I. stane \$3.00 več.

II. RAZRED do

PRVA ali REKA: Martha Washington in Kaiser Franz Josef I. \$65.00, drugi \$60 do \$65.

Phelps Bros & Co., Gen. Agents, 2 Washington Street, NEW YORK.